

BİZİM ŞEHİR

HABERLERİ

Yıl: 4 Sayı: 40 Aralık 1992

FİYATI 10.000.- TL (KDV Dahil)

İstanbul Milletvekili Bedrettin Dalan:

"Şehrin sorunu yönetim"

BAŞYAZI

1 Kasım seçimlerinin ardından

1 Kasım'da yapılan ve İstanbul'un belirli bir bölümünü yakından ilgilendiren belediye seçimleri, Refah Partisi'nin zaferiyle sonuçlanırken ülke genelinde yeni bir tartışma ortamını da beraberinde getirdi. "Laiklik ciddi tehlike altına mı sürükleniyor?" şeklinde özetlenebilecek genel bir soruyu herkes (Refah Partililer hariç) birbirine sormaya başladı. Çeşitli örgütler Anıtkabir ziyaretleri ile durumun vahametini Ata'nın manevi huzuruna ilettiler. Demokratik solun parçalanmış bünyeleri bir yandan panik belirtileri gösterirken, diğer yandan akıllarını başlarına almaları gerektiğini ciddi ciddi düşünmeye başladılar.

Aradan bir ay geçti. Ülke gündemindeki enflasyon, terör, futbol ve basketbol gibi ağırlıklı konular seçim sonuçlarını unutturdu. Bu arada seçilen Refah Partili yeni belediye başkanlarının, ilk icraatları ile, İstanbul için "iyi" şeyler düşündükleri anlaşıldı. Aralarından bir tanesi şürekası ile birlikte bir çocuk yuvasında Cuma namazı bile kıldı.

Refah Partililerin seçimleri kazanmak için gösterdikleri sıkı dayanışmayı ve sandıklar arası koşuşturma konusunda gösterdikleri üstün başarıyı takdirle karşılıyoruz. Bu arada laikliği ciddiye alan İstanbullular'a bir mesajımız olacak: Çok değil, bir buçuk yıl sonra, erkek ve kadınların ayrı otobüslere bindirildiği, sokaklarda cübbeli ve sakallı belediye memurlarının dolaştığı, Ayasofya müzesinde kitle halinde namaz kılındığı, cuma günleri iş ve hizmet yapılmadığı bir İstanbul istemiyorsanız, sandık başına gidin ve seçilme şansı olan aklı başında birine oy verin.

Yoksa Refah Partili bir Büyükşehir Belediye Başkanı ve dahi İSKİ Genel Müdürü ve dahi diğer ilgili genel müdürler İstanbul'u düzeltmek için sıra bekliyorlar.

BİZİM ŞEHİR HABERLERİ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Dalan kendi dönemi ile Sözen dönemini kıyasladı.

• Tarlabaşı • Kazıklı yol • Boğazdaki villalar • Gecekondulaşma • Haliç ve Marmara • Hafif raylı metro

YAZISI İKİTELLİPROJESİ SAYFASINDA

Yine İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

Milletin işi gücü yokmuş gibi İstanbul'un ismine sardı: Kimi Kostantiniye diye zıvalar, kimi İstanbul der; bir kargaşadır gidiyor. İşte MEYDAN GAZETESİ de; Genel Kültür Dizisi'nin 5.si olarak okurlarına dağıttığı "ŞEHİRLERİNİZİN ADI NE ANLAMA GELİYOR" adlı kitapçıktaki "İstanbul" maddesinde "Kostantiniye, Konstantinopolis" felan deyerek mer'i kavayin'e karşı gelmektedir. Uyanık gazetemiz bu olayın farkına varmış bulunup, herkese ilan etmeyi bir kültür ve vatandaşlık hizmeti addedmiştir. Lütfen atkı ve şapkalarını kuşanmış şair eskileri de dahil olmak üzere hep birlik olalım ve bu sensiz gazeteyi ihbar ve dahi şikayet edelim, edelim, edelim...

Hem o ne biçim gazete ismi öyle "MEYDAN" felan deye?..

Ne demek "MEYDAN" kardeşim?

Meydanlarda mı toplanacaksınız, yoksa ne yapacaksınız?

Siz bunun yasak olduğunu bilmiyo musunuz?

Koşun!

Tutun!

Yakalayın!...

İŞTE SUÇ DELİLİ :

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

İstanbul'un adıyla uğraşmaya başladılar..!

THE SAYIDA
GUIDE
İSTANBUL

EDİTÖRE GÖRE

KERİM FERİSAN

Savaşma, ne yap?

S ayın N.R. Hazretleri geçen ay; Patronla Editörün itişip, kâğışmalarının kabak tadı verdiğini serdetmişlerdi köşelerinde. Ben de ilk kez bu yaratığın doğru bir söz söylediğine şahit olup, kendime hakim olamayarak hak bile verip, tek yanlı olarak artık Patronla uğraşmamaya karar verdim. Amma ve lakin, ne demişler? Her şey karşılıklı... Eğer kendisi bu ateşkesi ihlal ederse alimallah ortalığı 32. Gün tarafından çekilmiş Bosna - Hersek filmine çeviririm, bu da böyle biline...

Gelelim daha önemli işlere; Belediyemiz sonunda muradına erdi, kendi adıyla anılan radyo ve televizyonuna yayına soktu. Bu; şehrimiz açısından çok olumlu bir gelişme, çünkü: Her daim savunduğumuz; "Belediye halkıyla bütünleşmelidir" fikrinin eyleme dönüştürülebilmesi için en gerekli ve etkili araçlardan birisi bu TV kanalı olacaktır diye düşünüyorum. "Belediyelerin daha önemli işleri vardır, TV'si kusur kalsaydı" benzeri eleştiriler geleceğini sanıyorum. Ancak bu "kanalın" bir ucunda şehir yönetiminin olduğu ne kadar doğru ise, öbür ucunda hemşehrilerin bulunduğu da o kadar doğrudur. Bu da ne demektir? Halk da yönetime sesini duyurabilmek için bu kanalı kullanabilecek demektir.

Kanımca şehir yönetimleri şehirlerini, halka "politika yapmadan" yönetmelidirler. Hani var ya; "bana numara yapma" onun gibi işte... BRT de hemşehrilerine bir istisna olarak "her zaman ve her yerde" doğruyu söylemeli, yaptıkları kadar yapamadıklarını da açık yüreklilikle dile getirmelidir. İşte o zaman BRT'deki "B" harfi "Belediye" anlamını onurla taşır. Yoksa Patronla, pek sevgili, vâzgeçilmez dostu Oburoğlu'nun (bak işte yine kendimi tutamadım; Yahü ne var sanki şu adamda vâzgeçilemeyecek? Anlamıyorum. Müzisyen desek, ortalıkta onun gibi düzinelere bulunur. Mozart değil ya bu... Yazar desek, nasıl derler? Tostoy da değil. Bu günlerde zaten herkes yazar... Şu herifin hikmeti ne ise bilmiyorum, patron her deliğe, kuyruğuna kabak bağlar gibi onu bağlar da öyle girer nedense...) BRT'ye verdikleri program taslağının bu "B" harfiyle ilgili maddesindeki endişeleri gerçek olabilir.

Evet; Gazetemiz bu güne kadar ne yapmamı istedi ise önceden sizlerle danıştı. Bu kuralı bozmayarak adı geçen program taslağını size aynen iletiyorum. Sizler de lütfen okuyup eleştirin; eleştirin ve katkılarınızı da bize yazılı olarak ulaştırın, nasıl elimizdeki gazeteyi satın alarak İstanbul'a karşı bir yükümlülüğünüzü yerine getirdiyse benzeri bir sorumluluğunuz daha geçirebilirsiniz. (Benden size söz: Şu Oburoğlu'yu her ne kadar sevsem de gelen mektupları ona aynen ileticeğim. Ne de olsa arada Patron var...)

"BİZİM ŞEHİR"

BRT Kanalında haftada bir yayına giren, Bizim Şehir'in programı...

Hazırlayan ve Sunanlar

Cüneyt AYRAL & Fuat OBUROĞLU

Program, Belediye ile Hemşehrileri arasındaki köprüyü, kurmak değilse bile, en azından sağlamlaştırmak görevini gönüllü ve istekli olarak üstlenmiştir.

Program, halkın, şehrin yararları için aktif katılımda bulunma isteğini körükler, "imece" bilincini geliştirir.

Program, Bizim Şehir'in, kıyıda köşede kalmış, ancak hayata geçirilebilmesi olanaklı, u n/y unutulmuş değerlerini bulur ve uyarır.

Program, "İSTANBUL'dan GÖÇ EDİN" sloganını sık sık kullanmayı görev bilmektedir.

Program, bir yandan bilgi verirken bir yandan da "hicvederek" eleştirir.

Program, yalnız eleştirmekle kalmaz, önerileri de birlikte sunar.

Program, eğer sunuyorsa, halkın nabzını elinden geldiğince tutarak olgunlaştırdığı bir öneriyi, önceden mantıklılık ve olabilirlik filtrelerinden geçirmiş demektir.

Program, Bizim Şehir'in dün ve bugün konusunda olduğu kadar, yarın konusunda da hüküm vermeyi kendisine şiar kabul etmektedir.

Program, yayına girdiği TV istasyonunun logosunda görülen "B" harfinin "Borazan" kelimesinin baş harfi olmadığını ilgililerden öğrenmiş bulunmakta, ondan korkmamakta, onun kendisinden korkması için hiçbir özel nedenin de bulunmadığına inanmakta, yine de; taraflardan herhangi birinin korkacağı zamanlar yaşanabileceği olasılığını "özellikle vurgulamaksızın" şimdiden belirtmeyi görev saymaktadır.

Program,

• 1 dakikasını orijinal müzikle hazırlanmış jeneriğine, 3 dakikasını ise müzik için müzige ayıracaktır.

• Genel akış niteliği "çok hızlı" dır.

• "Şehir Rehberi" niteliği ise oldukça ağır basmaktadır. Hemşehrilerini haftanın önemli eylemlerine katılmaya, canlarını sıkımdan haberdar etme yöntemiyle teşvik edecektir.

• Ekranı çıkardığı her bir adet ünlüye karşılık en az bir adet ünsüz çıkarmak üzere yarıncılar birbirlerine şeref sözü vermişlerdir.

• Süresinin en fazla üçte birini stüdyoda, en az üçte ikisini sokakta harcayacaktır.

• Bizim Şehir'in gündüzü ile olduğu kadar gecesi ile de ilgilenecektir.

Son söz olarak;

• Program kendisini olduğundan "büyük" görmeyeceğini bilmekte, ancak yine de yeri kadar büyük olacağını çekinmeden belirtmektedir.

Bilim dünyası bir ünlüsünü daha yitirdi Prof. Mukbil A. Gökdoğan öldü.

K.H. Haber Merkezi... Bilim dünyası bir ünlüsünü daha yitirdi: Prof. Mukbil Gökdoğan yakalandığı hastalaktan kurtulamayarak öldü. Cenazesi İstanbul Teşvikiye Camiinden Devlet Töreni ile kaldırılan Gökdoğan'ın tabutu, Türk Bayrağına sarıldı ve hak ettiği itirama yürüyüşü, Teşvikiye caddesi boyunca askerî bando eşliğinde yapıldı. Türk bilim dünyasının ünlülerinin bulunduğu cenazede ayrıca büyük bir de halk kalabalığı vardı.

KİM? Prof. Dr. Mukbil A. Gökdoğan

1909'da İstanbul'da doğdu. 1932 tarihinde Yüksek Mühendis Mektebi Yol Şubesi'nden mezun oldu. 1935 yılında Yüksek Mühendis Mektebi'nde göreve başladı. 1938 yılında Stuttgart Üniversitesi'nde doktorasını yaptı. 1941 yılında Mimarlık Fakültesi'ni "Fevkalade" derece ile bitirerek ikinci bir diploma aldı. 1945 yılında profesör oldu. 1948 ve 1958 yılında iki dönem Mimarlık Fakültesi Dekanlığı görevinde bulundu. 1960 yılında Milli Birlik Hükümeti'nde Bayındırlık Bakanlığı ve Kurucu M. Üyeliği yaptı. 1969 yılında üniversiteden ayrılarak serbest çalışmaya başladı.

DEVAMI ONDOKUZDA

KİMDİR?

Tiyatronun en büyük ustasını yitirdik! Vasfi Rıza Zobu 23 Kasım'da İstanbul'da öldü.

Naci Meltem öldü

Gazetemize zaman zaman yazılar yazan Naci Meltem 12 Kasım 1992 günü vefat etmiştir. 1907 yılında İstanbul'da doğan Meltem, yüksek mimardır. Denizcilik Bankası Yapı İşleri Baş Mühendisliğinde görev yapmıştır. İstanbul'un tarihi ve eski eserleri üzerinde araştırmaları vardır. Yakınlarına gazetemiz adına başsağlığı dileriz.

Güzelliklerin azaldığı ve her geçen gün biraz daha yalnızlaştığımız bugünlerde... Siz de sizin gibi birileriyle ilişki kurmak, onlarla güzellikleri ve sevinçlerinizi paylaşmak istiyorsanız...

Kültür ve sanat dünyasında neler olup bittiğini öğrenmek istiyorsanız...

Okuduğunuz, seyrettiğiniz, izlediğiniz tüm etkinliklerin tadına varmak istiyorsanız...

Hürriyet Gösteri'yi de okumalısınız

Hürriyet GÖSTERİ
S AN A T E D E B İ Y A T D E R G İ S İ

MELTEM

Başbakanımız Necmettin Erbakan

Şimdi şaşırдыңz ne oluyor diye? Necmettin Erbakan Başbakan mı oldu? Yok şaşırmayın, Başbakan olmadı.

Seyhan SOYLU

yazım

Herkes gibi ben de RP'nin böylesi oy patlamasını görünce şaşırım. Şaşırma ne kelime? Hayrete düştüm! Uğur Dündar kaçakçıların, ben de RP'nin oylarının peşine düştüm; bu son günlerin en çok konuşulan olayımı irdeledim ve RP'nin oy patlaması yapmadığını anladım, korkum geçti. Çünkü laik Türkiye'mizde Atatürk ilkelerini hiçe sayan perçemli, sarıklı, örümcek tutmuş beyinler halen var ne yazık ki. Bakın, ya o utanmaz Cemalettin Kaplan ve yandaşları Atamızın kuklasını yapmışlar ve yerlerde sürüklediler. Bizim Ata'mızın kuklasını yapmalarına gerek yoktu, çünkü Ata'mızın büstleri dört bir tarafta var, biz Atamızı jvice tanıyoruz. Ata'mızın kuklasını yapmalarına gerek yoktu. Çünkü asıl onlar laik Türkiye'mizi yıpratmak için dış ülkelerin kuklası oldular. Bakın Cezayir'de din partisinin başa gelmesi yeni bir dikta dönemi başlattı. Cezayir gibi bizden çok geri bir ülkede bile bunun imkansız olduğu görüldü. Refah oy patlaması yapmadı ki zaten, biz bunu düşünelim. Oy almış olduğu bölgelerde 300.000'den fazla demokrat oy kullanılmamış. Türkiye genelinde Anadolu'da 800 bin kadar, Ege'de ise 500 binden biraz fazla oy kaybettiler. İstanbul'da ise seçim sandıklarında geçerli erkek oyları kullandılar. RP'li muhtarlar seçmenler seçim kağıtlarını yollamazlarsa, sonra da bizim demokrat seçmenimiz üşenip oy kullanmazsa tabii ki Necmettin Erbakan Başbakan olur. Olur da ne mi olur? Türkiye dikta olur da yine Necmettin Bey'in hayali olmaz. Bizim halkımız atasını sever zaten. Güneydoğu Anadolu'daki olaylar halkımızın yeterince milliyetçi duygularını kabarttı ve eller birbirine kenetlendi. Seçmenimiz kızgın da olsa Necmettin Bey'in kadayfının pişmesini beklemez.

"Alır Götürür İstanbul" Beyoğlu'ndaydı

Fotoğraf: Nigar ONURSOY

Kit araba merakı ile ilgili çekimler Malta Köşkü'nün bahçesinde yapıldı

Travestilerle yapılan kısa sohbette Canan Göknil, Volkan'ın sorularını tekrarlamaktan kendini alamadı, bu yüzden de soruların yanıtları anlatılmadı. Bu iki travesti neden ekrana getirildiler? Kimse de anlamadı.

M METROPOLLERDEN

Paris'liler sigara yasağına direniyorlar

KH. Haber Merkezi... Fransa'da kapalı yerlerdeki sigara içme yasağına karşı, sigara içenlerin yoğunlukla yaşamakta olduğu Paris şehrinde ciddi bir direniş başladı. Kendilerine özgü bir kara mizah anlayışları olan Parizyenler, her sosyal sınıfta birlikte davranarak sigara içme yasağına karşı koyuyorlar. Sigara içmenin bir marifet olmadığı, insan sağlığına ciddi zararları olduğu bir gerçek ama Paris'te yaşamakta olan bu durum, metropol insanının birlikte eyleme geçmesi açısından ilginç bir örneği oluşturuyor. Konuya ilişkin SABAH gazetesinde çıkan haberi aynen yayınıyoruz:

Cezayı da ödüyorlar sigarayı da iciyorlar

Bu ayın başında yürürlüğe giren "Belirli yerlerde sigara içme yasağı", büyük bir direnişle karşılanıyor. Sigara içenler, kendilerine bir tek sokakta sigara içme özgürlüğü bırakan bu yasaya aldırış etmiyorlar.

Gerekli düzenlemeleri yapmayan işyeri sahibi 9 milyona kadar çıkabilen cezayı vermeye razı olurken, yasağı uymayan kişiler 2 milyon liralık cezanın kendilerini durdurmayacağı belirtiliyor.

Tartışmalar

Metro istasyonuna girenler "Dikkat! Sigara içilmeyen bir alana giriyorsunuz" afişleri ile ikaz ediliyor. İçeride bilet satan gene kaahin isyan ediyor: "Ben burada tek başıyım. Kimseyi rahatsız etmiyorum. Sirketlerde tek kişilik burularda içmek serbest, bize yasak. Ne saçmalık... Metro istasyonunda yerler her zamanki gibi izmarit dolu.

Metrodan çıkıp, Dışişleri Bakanlığında giriyoruz. Basın salonunda kimse içmiyor! Derken, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Daniel

Bernard elinde sigara içeri girip kürsüye yerleşiyor. Tam eller sigara paketlerine uzanırken, yaşlı bir hanım "Kanunu uygulamıyorsunuz" diyor. Daniel Bernard, "Ne kanunu? Haa, herkese açık, genel yerlerde sigara içme yasağı. Burası öyle bir yer mi? Neyse, kararı siz vereceksiniz" diye cevap almayı bir gülümsemeyle bir nefes daha çekerek sonuna gelmiş sigarasını söndürüyor.

Karşılıklı saygı

Oğle yemeği için Lipp'e uğruyor. Yönetici Jean Pierre, "Kanunu tabii ki uygulayacağız. Ama burada müdavimler yemektan sonra bir sigara yakarlar. İçenler kesin çoğunlukta. Onlarla içmeyenler arasında sessiz bir anlaşma, karşılıklı saygı var" diyor. "Les 2 Magots" nun Saint-Germain bulvarına bakan cemeankalı terası içmeyenler ait.

Fransa'daki 55 bin kahvenin çoğu küçük ve aynı zamanda sigara, foto-toto, atyarışı bayiliği yapıyor. Bu tür kahvelerin hemen hepsi "Sigara içmeyenler nerede?" sorusuna "Disarda" diye cevap verip, sokağı gösteriyorlar.

DEVAMI ONDOKUZDA

BRT BELEDİYE RADYO TELEVİZYONU yayınına başladı

YAYIN İLKELERİ

Eşitlik - Özgürlük - Demokrasi

BRT, yayın ilkelerini ve programların "kentsel iletişim kanalı" olmanın bilinciyle, yükümlülükleriyle İstanbul'un istekleri, gereksinimleri doğrultusunda düzenlemektedir.

BRT, siyasal, düşünsel, inançsal, kültürel, ekonomik alanlarda "kanu yararı" dışında hiçbir bağımlılık, hiçbir önkabul, hiçbir hedef taşımaz, taşımayacaktır.

BRT tüm İstanbul ve tüm İstanbullular'a tek tek kişiler, tek tek kurumlar düzeyinde eşit olarak yaklaşır, yaklaşacaktır.

BRT, temel yayın ilkeleri olarak belirlediği kamu yararı ve eşitliğin ancak çağdaş demokrasi anlayışıyla, ancak özgür tartışmayla gerçekleşeceğine inanmaktadır.

BRT tüm bu nedenlerle mikrofonunu, ekranını tüm İstanbul'a, tüm İstanbullular'a açmaktadır, açacaktır.

... Ve şimdi
ekran
İstanbul'un!

KH. Haber Merkezi... Görkemli olmasına gayret edilen bir canlı yayınla (aksaklıkları hoş gördük) Belediyenin radyo televizyonu BRT yayına girdi.

Kamuoyunda ellerinde bundan sonra yayınlayacakları yedek program olup olmadığına dair ciddi şüpheler bulunan BRT yönetiminin henüz yeterli ve gerekli araç gerecini de gümrüklerden çekemediği bildiriliyor.

Şehrimiz açısından son derece olumlu bir gelişme olarak değerlendirilen bu girişim dolayısı ile Belediyemizi kutluyoruz.

BRT açılışı sırasında dağıtılan broşürde yer alan ve "EŞİTLİK- ÖZGÜRLÜK -

DEMOKRASİ" başlığı altında

sıralanan yayın ilkelerini okuyucularımıza duyurmayı özellikle görev saydık.

Bahailik İstanbul'da da örgütleniyor

Tüm dünyada etkili bir biçimde örgütlenmelerini neredeyse tamamlayan Bahailik İstanbul'da da örgütlenme çalışmalarına başladı.

Bir örgütün adında "Dini" sözcüğüne rastlayınca ister istemez bağımlıktan şüphelenmeye alıştığımız bizleri şaşırtan, modern görünüşlü bir broşür ile kamuoyuna açılan Bahailer'in bundan sonra ne yapabilecekleri, nereye kadar ve kimlerden tepki görmeden çalışmalarını sürdürebilecekleri hemşehrilerimiz arasında merak konusu oldu.

Demokratik ve Laik Mustafa Kemal Türkiyesi'nde herkese hoşgörü ile yaklaşılması gerektiğine inanan gazetemiz, tanıtım broşürlerindeki metni aynen yayımlayarak sizleri bilgi sahibi kılmak istedi.

Bahai Dini ve Bahai Dünya Toplumu Giriş:

Bahai Dini bağımsız bir dünya dinidir. Bahai dünya toplumu tüm ulusları, sınıfları, iş ve meslekleri içermekte, çeşitli dinsel ve etnik kökenli insanları birleştirmektedir. Bugün için sayıları 5.5 milyon civarında olan Bahailer, 214 ülke ve bölgede, 111.000'in üzerinde yerleşim biriminde yaşamaktadır. Bahai Dini'nin 2100'ün üzerinde etnik grup ve kabile temsil edilmiştir.

Bahai Kutsal Eserleri
Bahai toplumunun yaşamını yönlendiren eserler, Bahai Dini'nin peygamberi Hz. Bahau'llah'ın çok sayıda kitabını, oğlu Hz. Abdülbaha ve onun torunu Hz. Şevki Efendi'nin yorum ve açıklamalarını içermektedir. Bahai eserleri bugün için 800'ün üzerinde lisan ve lehçede okunabilmektedir.

Bahai İlkeleri
Bahai Dini'nin temel ilkeleri Tanrı birliği, dinlerin birliği ve insanlığın birliğidir. Hz. Bahau'llah, ilahi Vahyin süreceği ve gelişim süreci içinde olduğunu öğretmiştir. Tanrı Elçilerinin görevleri, insan toplumunun ruhani evrimindeki aşamaları temsil etmektedir. Bahailer insanlığın Tanrı tarafından yaratılmış tek bir aile olduğuna inanırlar. Bahai toplumu insanlığın birliği ve dünyada barışın kurulması için çalışır. Bahai Dini'nin öğretileri, birlik ve barışa bugüne kadar engel olan sorunlara çözümler önermektedir.

İstanbul'u
İstanbul
yapan
bütün
değerlere
saygıyla...

FIDAFİLM

1492 DOĞU'YA GÖÇ

Demir ÖZLÜ

İşveç'in en çok okunan gazetesi *Dagens Nyheter*'de ilgi çekici bir yazı yayımlayan *Johannes Salminen*, Yahudilerin, bundan 500 yıl önce İspanya'dan Türkiye'ye göçmeleri olgusunu konu edinmiş, bu olgu çerçevesinde, İspanya'da, katolik bağnazlığı başlamadan önceki Arap ve Yahudi kültürlerinin karışımıyla da oluşmuş olan kozmopolit kültürün erdemlerini belirtiyor. Kozmopolit kentlerin kültürel dinamikmi ve Arap döneminde yaşanan yaratıcı kültürel ortam, o dönemin kültür merkezi olarak Toledo'yu ele alan, günümüz İspanyol yazarı Juan Goytisolo'nun da günümüz Avrupa'sında en çok üzerinde durduğu sorundur.

Salminen'in önemli yazısını gazetesinin işveç muhabiri olarak özetliyorum: Yazara göre, *Kur'an* cenneti "bol suların aktığı büyük bir bahçe" olarak betimliyordu. İşte Orta Çağ'da Arapların da, Berberlerin de, Yahudilerin de yerleşmiş oldukları İspanya'da Elhamra çevresi böyle cennet gibi bir yerd. Arkada hiç erimeyen karlarıyla Sierra Nevada dağları uzanıyordu. Darro nehri oradan doğuyordu. Yasemin kokulu vadiler, çeşmelerden akan suların çıkardığı sesler, ışık bolluğu...

Johannes Salminen Araplarla Yahudilerin birarada, bir kültür ortamı oluşturarak yaşamaları tarihsel olgusunu, sadece Orta Çağ İspanya'sında olmadığına da dikkati çekiyor bu arada. Bir dönemde, Kahire'de Sultan Selâhattin'in saray doktoru olmuş Moses (Musa) Maimonides'in kitabına göndermede bulunuyor: Musevi-İslam kültürünün Aristoteles'ten sonra tip ve matematik alanlarında büyük bir miras bıraktığını belirtiyor. Elhamra'da da öyle olmuştur. Örneğin 1000 yıllarında bir Musevi olan Samuel (İsmail) ibn Nagdela, Arap Granada'da vezir ve başrabbindir. Arap şiirini çok iyi bildiği için Talmud'u da iyi bilen bir adamdır bu. Yirmi sekiz yıl bu çok verimli topraklarda barış ve iyi yaşama için çalışmıştır. Samuel, Afrika'da paralı askerken Andalusia'nın yüreği olan Cordoba'ya taşınmıştır. Bu dönemde Cordoba giyimden ticarete kadar herşeyi ile Bağdat ve Konstantinopolis gibi bir dünya metropolü olmak istiyordu. Yahudiler de bu beldeye çok mutlu yaşamaktaydılar.

Elias Canetti de atalarının İberya yarımadası Yahudilerinden geldiğini anlatır. Ataları oradan Tuna nehri kıyısındaki Rusçuk'a taşınmışlardır. Annesi ona, İspanya'ya son darbe Almoravilerden geldi. Afrika kökenli bu fanatik Müslüman hanedan (Arapça: *ribat*) 1145'te bütün İspanya'ya savaş açtı.

Almoraviler 1056-1147 arasında Kuzey Afrika ve İspanya'da egemen olmuş bir hanedandır. Mezheb Fas'ın günyesinde, Senegal nehri çerçevesindeki halk arasında oluşmuştu. Bu köktenci İslâm inancını *Yahya ibn İbrahim* kurmuştu. Akımın ideoloğu Faslı hoca *Abd Allah ibn Yasin*'di. Almoravî (Arapça: *al-murabitun*) hanedanının ilk hükümdarı *Abu Bakr al-Lamtuni* ile onu izleyen *Yusuf ibn Tashufin*, Cezayir sahillerine kadar egemen oldular ve Yusuf 1062 yılında *Marakeş* kentini kendi başkenti olarak kurdu. Sevilla'daki Abbasi hükümdarının isteği üzerine Yusuf, 1086'da

1492'de Yahudileri İspanya'dan çıkararak krallık kararname

Viyana'da yaşarlarken, İspanya'da gördükleri baskıları anlattığı Elias bunlara inanmamıştı. Onun düşüncesine göre İspanya'da böyle şeyler olamazdı.

Arap İspanya'sında Yahudilerin yaşamı dalgalı oldu. Örneğin Samuel'in oğlu Josef, babasının yerine geçmişti. Ama onun karmaşık huyları ve yakınları lehine yaptığı nüfuz ticareti İspanya Arapları'nda Yahudilere karşı nefret yarattı. Bir gün halk Josef'in sarayını bastı, onu öldürdü ve şehir kapısına astı.

Ama ardından saray doktoru ve sair-i âzâm olan Salomon Almoalem vezir olabildi. İspanya'ya son darbe Almoravilerden geldi. Afrika kökenli bu fanatik Müslüman hanedan (Arapça: *ribat*) 1145'te bütün İspanya'ya savaş açtı. Almoraviler 1056-1147 arasında Kuzey Afrika ve İspanya'da egemen olmuş bir hanedandır. Mezheb Fas'ın günyesinde, Senegal nehri çerçevesindeki halk arasında oluşmuştu. Bu köktenci İslâm inancını *Yahya ibn İbrahim* kurmuştu. Akımın ideoloğu Faslı hoca *Abd Allah ibn Yasin*'di. Almoravî (Arapça: *al-murabitun*) hanedanının ilk hükümdarı *Abu Bakr al-Lamtuni* ile onu izleyen *Yusuf ibn Tashufin*, Cezayir sahillerine kadar egemen oldular ve Yusuf 1062 yılında *Marakeş* kentini kendi başkenti olarak kurdu. Sevilla'daki Abbasi hükümdarının isteği üzerine Yusuf, 1086'da

İspanya'ya geçti, Kastilya yakınında İspanya Kralı VI. Alfons'u yendi ve 1090'da bütün Müslüman İspanya'yı kendisine bağladı.

Bu dönemde birçok sinagogu ile Toledo bir Yahudi merkezi olarak büyüdü.

1492'de katolik krallar Ferdinand ile Isabella, İspanya Müslümanlarının son kalesi Granada'yı aldıklarında Yahudilere yol gördü.

Yazar Salminen, bu noktada, İspanya Müslümanlarının Yahudilere gösterdikleri hoşgörünün bir efsane olmadığını belirtiyor. Ve bizzat Kur'an'dan ve Muhammed'in Yahudilere karşı davranışlarından örnekler sunuyor.

"Kur'an kitap'a inanan halklara yani Musevilerle Hıristiyanlara dostluk gösterir" diyor. Muhammed, Medine'yi alırken bir Yahudi vahası olan Kaybor'da konakladı ve vahanın sahibi Yahudiyi iyi bir para verdi. İslamiyetin egemen olduğu yerlerde Musevilerle Hıristiyanlar örneğin silah taşıyamamak, ata binememek gibi ayrımcılıklara uğruyorlardı; fakat inançsızların durumu öyle değildi, çok kötüydü. Onlar dine dönmek ya da ölmek zorundaydılar. Museviler en çok Cordoba'da, Selhattin'in Kahire sinde ve Abbasilerin yönetimindeki Bağdat'da rahat olmuşlardı. 1492'de Yahudiler, İspanya ve Portekiz'den atılınca Akdeniz'in yeni beyleri Osmanlı ülkesinde sığınak buldular, diye yazıyor Johannes Salminen. Kısa zamanda 40 bin Musevi Boğaziçi'nin çevresine yerleşti ve kırktan da çok sinagog inşa etti.

İkinci toplanma yeri Selanik oldu. 1519'da bu kentlin nüfusunun yarıdan fazlası Yahudi idi. Bu büyük göçten önce, 1400'lerde Türkiye'ye göç etmiş bir Fransız Yahudisinin bir mektubunda yazdıkları çok önemlidir: "Almanya'da bizden olan köylülere yapılan eziyetleri, ölümden beter muameleleri ben de duydum, çıkarılan mezalim kanunlarını, cebri vaftizi ve ataroz ilâmlarını... Sizin için Hıristiyanlar arasında yaşamaktansa, Müslümanlar arasında yaşamak daha iyi değil mi? burada kendi incir ağacının gölgesinde yaşayabilirsiniz."

Bu mektubu not ettikten sonra yazar, Osmanlı ülkesine gelen Yahudilerin bilgi ve sermaye de getirdiklerini, ticaret ve sanayide canlılık yarattıklarını ve Sultan Beyazıt'ın İspanya Kralı Ferdinand'la alay edeceğini: "O ülkesini harab etti, bizi de zengin" dediğini yazıyor. Portekiz ve Flandre'daki engizisyoncular kaçan ve 1552'de Muhteşem Süleyman'a iltica eden Josef Nassi'nin efsanevi zenginliği de bilinmektedir. "Ama" diyor yazar, "bu şmarık doğu Yahudilerini karanlık bir gelişim de bekliyordu." 1800 yılları başında İstanbul'u ziyaret eden yabancılar, Yahudilere karşı olan çirkin aşığılama, çocukların bile ettikleri aylar karşısında şaşkına uğruyorlardı. Toplumsal çalkalanma yeni bir insan tipi yaratmıştı İstanbul'da: Korkak, çekimser, sinik bir yeni insan. Bu yeni insan tipi kentlin arka sokaklarını doldurmuştu.

İstanbullu kitaplar

İstanbul'la ilgili kitap yayını neredeyse moda oldu... Bu yararlı modanın yeni ürünleri en çok satan kitaplar arasında yer almaya başladı.

KH. Haber Merkezi... Son yıllarda İstanbul'la ilgilenmek neredeyse moda olmaya başladı. İstanbul'un günden güne yok olmaya yüz tutmuş bir şehir olduğunu anlayan İstanbullular bu konuda çeşitli platformlarda kamuoyu oluşturmaya başladılar. Bu çalışmaların bir diğer sonucu da sayısı esasen az olan kitapçı vitrinlerini İstanbul ile ilgili kitapların süslemeye başlaması. Bir yandan bankalar armağan olarak bastırıldıkları çok pahalı kitaplarla bir arşiv hizmeti sürdürürken, bir yandan da İLETİŞİM Yayınları "İstanbul Dizisi" adıyla bir dizi başlattı. Bu dizinin yeni kitapları:

ESKİ İSTANBUL YAŞAYIŞI

MUSAHIPZADE CELAL

Dizinin 8'inci kitabı, 226 sayfa, enflasyona karşı kitaba fiyat konulmamış; kitapçılara da herhalde özel olarak bildiriliyor.

ŞEHİR DÜŞTÜ!

Çeviren; Dr. KRİTON DİNÇMEN

Bizanslı tarihçi Francis'den İstanbul'un fethi. Eski Yunanca aslından çeviren Dr. Kriton Dinçmen Dizinin

9'uncu kitabı, 112 sayfa. Bir de ek haritası var. Fiyatının da enflasyona problemi olduğu aşikâr.

SON OSMANLILAR

MURAT BARDAKÇI

Gri Yayınları'ndan çıkan kuşe baskılı kitap birçok belge ve fotoğraf da içeriyor. Fiyatı şimdilik seksenbin lira. Çok kısa zamanda üçüncü baskıya ulaşmış.

İSTANBUL'UN TARİHİ YERLER KLAVUZU

M. ORHAN BAYRAK

Gözümüzden kaçan bu kitap aslında 1966'da basılmış ve ikinci baskısı da 1990 yılında yapılmış. Fekabe Yayınları'nın ürünü olan kitap, okullara da "öğretim açısından yararlı" olarak öneriliyor. İçinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın devasa bir damgası var. Bu damga ister istemez diğer kitapların yararsız olduğu düşüncesini yaratıyor inşanda ama yapabilecek bir şey yok. Hala resmi mantığı olan, demokrasiyi felik felik arayan bir toplumuz.

Öyle ya da böyle; bol kitaplı günlerin geri gelmesi insanı sevindiriyor...

Orhan Duru

KÖŞEBAŞI

Betik panayırı

Bir şenlikli Kitap Fuarı. Belki, eski ve öztürkçe karışımı "Betik Panayırı" demeliydik buna.

Ama komşunun tavuğu kaz gibi görüldüğü için dikmiş gözlerimizi yabancı dillere. **Kitap** Arapça'dan geliyor. **Fuar** Fransızca'dan. Şimdi yeni moda uyuş "Book Fair" diyebiliriz. Almanca'sını ya da Japonca'sını da kullanabiliriz. Kimsenin alırdığı yok.

Adı ne olursa olsun bir betik şöleninden nasibimizi aldık. Her yıl yeni bir coşkuya kapılıyoruz Kitap Fuarında. Aynı duyguyu bir süredir izleyemediğimiz kitap müzayedelerinde de yaşıyoruz.

Yayınevleri arasında kıyasıya yarış. Bu fuara en son kitaplarını yetiştirmek için büyük uğraş verdiler. Ben de "Hormonlu Kafalar" adlı kitabımı ilk kez orada görüp sarsıldım keyifle.

Kitap Fuarı bir fırtına, bir kültür çığlığı olarak çıkıyor karşımıza. Sıra sıra kitaplar, renk renk çeşitli baskılar, kağıt ve mürekkep kokusu, genç insanların ilgi odağı... Burada aradığımız kitapları topluca buluyorsunuz. Kitapçılarda, bayilerde soruşturup bulamadıklarınız burada çıkıyor karşınıza. "Onu da alayım... Bunu da alayım" derken bir de bakıyorsunuz cebinizdeki para bitmiş, ama mutluyuz.

Uçuyor gibiyiz.

Sezer'le el ele, kol kola dolaştık fuarı. Onun da çevirileri çıktı piyasaya. Gustav Meyrink'ten "Golem." Bir baş yapıt. Thomas Bernhard'dan "Odon Kesme." Biri Alman, Biri Avusturyalı Türkiye'de çok az tanınan müthiş yazarlar.

Kitaplar sıra sıra ve öbek öbek.

Fuar bitti ama görüntüleri şimdi bile canlı belleğimde. Yazarlar imzalıyolar yapıtlarını. Kiminin önünde bir kuyruk. Kimi hüznü, bir imzacı bekliyor, belki öteki yazarları kısıyor.

Benim imza günüm yok. Bir defa çıktım imzaya geçmişte. Pişman oldum. En iyisi bir mühür kazıtmak. Yine de okurla, o gizemli kişikle karşı karşıya gelmek çok önemli. "İşte okusun diye yazdığım kişi bu..." Ama kim bu adam? Bir imza atıyorsunuz ve gidiyor. Büyük sorumluluk bu...

Sonra bir açık oturum. Kitaplardaki istanbul. Profesör Semavi Eyice, istanbul'un topografyasını, tarihini, anıtlarını inceleyen temel kitaplara değiniyor. Bunların arasında tuğla kalınlığında, bir metre uzunluk ve genişliğinde olanlar da var. Semavi Eyice polis romanlarında istanbul'a ve Türklere pek iyi gözle bakılmadığını söylüyor. Orhan Koloğlu Piyer Loti'yi ve "Umutsuz Kadınlar" adlı kitabını anlatıyor. anlaşılabilir birer Loti'yi kandırmış. Ama istanbul kadınları pek sevmişler onu. Doğan Hızlan yazarlarımızın artık istanbul'a önem vermediklerini kanıtlamaya çalışıyor. Stefan Yeramos ise istanbul'dan söz açan seyahatnameleri anlatıyor. Bunların en iyi koleksiyonunun Atina'da bir kütüphanede bulunduğunu açıklıyor.

Konferans salonu dışında kitapseverler sel gibi akıyor koridorlardan.

Ter içinde kalıyorum.

Görkemli bir olay. Canlı ve diri. istanbul yaşamının bir parçası artık. Kıpır kıpır herkes. Oylesine ki, kitap bile toplatılıyor bu arada...

"Kambersiz düşün olmaz" diye avunuyoruz.

XVI. yüzyıl ve sonu Osmanlı başmimarları

Taner Vidinligil

istanbul'un İmar ve Yapı İşlerinde; padişah tarafından atanmış olan "Mimar Baş"lar çok önemli yer tutardı. 1537 yılından 1830 yılına kadar 21 Mimar Baş atandığı Divan kayıtlarından öğreniyoruz. Bunlar dışında da Mimar Baş atanmış olabilir, ancak kayıtlarda görülmemektedir. Bunlar sırası ile şöyledir:

1. Mimar Sinan 1537-1587
2. Mimar Davut 1587-1598
3. Dalgıç Ahmet Çavuş 1598-1603
4. Mimar Mehmet Ağa 1603-?
5. Mimar Hasan Ağa 1638-?
6. Mimar Kasım Ağa 1640-1644
7. Mimar Mustafa Ağa 1644-?
8. Mimar Kasım Ağa 1644-? (Tekrar)
9. Mimar Mustafa Ağa 1650-1665
10. Mimar İsmail Ağa 1691-?
11. Mimar Mehmet Ağa 1697-?
12. Mimar Elhaç Hüseyin Ağa 1700-?
13. Mimar İsmail Ağa 1701-?
14. Mimar İbrahim Ağa 1717-?
15. Mimar Mehmet Ağa 1724-1737
16. Mimar Elhaç Hüseyin Ağa 1747-? (Tekrar)
17. Mimar Ahmet Ağa 1749-1753
18. Mimar Takir Ağa 1764-?
19. Mimar Nurullah Efendi 1793-?
20. Mimar Mehmet Rasim Efendi 1821-?
21. Mimar Abdülhalim Efendi

1824-1830. Bu mimarlar içinde Mimar Sinan çok önemli bir yer tutmakta ve aynı bir inceleme konusu teşkil etmektedir. Diğerlerinden bazılarının yaptıkları önemli eserler ise şunlardır:

MİMAR DAVUT

Yeni Camii'nin mimarıdır. Ahırkapı İncili Köşk'ü, Beyazıt Köşk'ünü, Mehmet Paşa Camisi'ni, Divanyolu Sinan Paşa Sebili'ni yapmıştır. Yeni Camii'nin inşasına 1597 yılında, Üçüncü Mehmed'in annesi Safiye Sultan'ın emri ile başlanmıştır. ancak tamamlayamadan ölmüştür.

MİMAR MEHMET AĞA

Sultan Ahmet Camisi'nin mimarıdır. Cami 1609-1617 yılları arasında inşa edilmiştir. Topçular Katibi Abdülkadir'in tarihine göre 1019 Muharremi evainde, at meydanında dualar edilerek temelleri atıldı. Her tarafına lağım lar ve duvar temelleri kazıldı. Acemi oğlanlar ve bölük halkı top raklar çektiler. Kendilerine ziyafetler verildi. Tersaneden esirler ve rençberler caminin inşası için çalıştılar. Tophane çeşmesi (1611), İstavroz Mescidi (1612), Tersane Kasrı (1613) zamanında yapılmıştır.

MİMAR HASAN AĞA

Bağdat ve Revan Köşkerinin mimarıdır. Bağdat Köşk'ü, Topkapı Sarayı'nın dördüncü avlusunda bulunan, 17. yüzyıl mimarisinin bir baş eseridir. Bağdat'ın ikinci fethi hatırasına 4. Murad tarafından yaptırılmıştır. Sultan bütün isteğine rağmen 1639 yılında tamamlanan köşkte zevki sefa sürememiştir. Revan Köşk'ü ise yine 4. Murad tarafından yaptırılmıştır. Geniş saçağı, büyük kubbesi ve zarif bacası ile bir sanat şaheseridir.

MİMAR KASIM AĞA

Sefere çıkacak Kaptanı Deryalar Sepetçiler Kasrında Padişahın elini öperler ve hayır duası alırlardı. Köşk Mimar Kasım Ağa zamanında altı ayda inşa edilmiştir.

MİMAR MUSTAFA AĞA

Köprülü Mehmet Paşa sadaretinde, Yeni Camii'nin yeniden ihyası için, Valide Turhan Sultan'ı ikna etmiştir. Böylece caminin tamamlanması devrin Mimar Baş Mustafa Ağa'ya kismet olmuştur. Cami 1663'de tamamlanmıştır.

MİMAR MEHMET AĞA

Bab'ı Humayun ötündeki Üçüncü Ahmet Çeşmesi onun zamanında yapılmıştır.

"İstanbul kuru soğana benzer. Kabuğu biraz kara ve buruşuktur. Bu, çevre kirliliğinin ve ülkenin içlerinden gelen yoğun göç dalgasının yarattığı sonuçlardan biridir. Oysa, bu kabuğun altında neler olduğunu merak eden herkes, İstanbul'un sunduğu olağanüstü zengin birikim karşısında heyecan duyacaktır."

The Guide İstanbul dergisi, Kasım 1991'de ilk sayısına bu satırlarla başladı. O gün bu gündür, gerek İstanbul'u ziyaret edenlerin, gerek yerleşik İstanbulluların ellerinde, evlerinde, ceplerinde sürekli bulundurdıkları bir yayındı. İki ayda bir yayınlanan bu İngilizce "İstanbul rehberi", yabancılar şehrimizde bir İstanbullu gibi yaşamın yollarını gösteriyor. İstanbul'un yerlerine ise, yaşadıkları şehri biraz da yabancı gözüyle değerlendirme olanağı sağlıyor. gündelik yaşamın kolaylaştırıcı yüzlerce pratik bilgi sunuyor. Eğer The Guide İstanbul'la hala tanışmadıysanız, biraz tanıtalım. Nefis bir kuse baskı, zarif ve çarpıcı bir tasarım, olağanüstü güzel fotoğraflar, son derece ilginç yazılar, ve ardından İstanbul'un tüm girdisini çıktısını elinizin altına seren sayfalar dolusu şehir rehberi... Sayfaları çevirirken, "yabancı bir yayını" diye düşünmüyorsunuz, "bizi bize yabancılar anlatıyor" diye burkuluyorsunuz. Ama yanlıyorsunuz. Kadrosunda yabancılar da bulunmakla birlikte, bu halis bir Türk yayını. Yayıncısı, yapımcısı, yayını kurulumun büyük çoğunluğu, basımcısı (ve anneleri ve babaları) Türkler. Dergi iki bölüme ayrılıyor: makaleler ve "information" bölümü. Paris'in Pariscope'u, Londra'nın Time Out'u gibi, İstanbul'un The Guide'i şehrin tadını çıkarmanın yollarını gösteriyor. İşte "information" bölümünde yer alan konulardan sadece birkaçı: Restoranlar (nerede ne yenir, özelliği nedir, kapalı olduğu günler var mı, ne kadar pahalıdır, hangi kredi kartları geçer, ve tabii adresleri ve telefonları), barlar/kafeler, alışveriş rehberi, eğlence ve sanat olayları, çocukların İstanbul'u, oteller, emlakçılar, fuarlar, tarihi ve turistik yerler, spor tesisleri, güzellik merkezleri, hamamlar, yabancı kültür merkezleri, tren ve feribot tarifeleri, araba, uçak ve tekne kiralama, vs.

The Guide İstanbul, sadece yabancılar değil, hepimiz için ilginç konularla dolu. Mesela, Orhan Pamuk'la, Güler Sabancı'yla, Rifat Özbek'le, veya Ömer Koç'la İstanbul'da bir tatil günü yaşamak nasıl olurdu?

İstanbul'un ünlü ve seçkin antikacılarını tanıyorsunuz. Peki, ünsüz ama seçkin olanları biliyor muydunuz? Ya da, sıradışı bir yılbaş alışverişi yapmanın yollarını? İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de çit atan casusları? Boğaziçi yalıların yüklerini, balık göçlerini? Nefis bir balık pilaki tarifini? Sadberk Hanım Müzesi'ni? İstanbul'daki yeni yenilikleri? Kapalı Çarşı'da pazarlık yapmanın püf noktalarını? Eski halı alırken nelere dikkat etmek gerektiğini? Sultanahmet'in tarihi dedikodularını? Türk mutfağının erotizmini? Aşışalagelmemiş bir haftasonu kaçakmağı yapmanın yollarını? Osmanlı mutfağının unutulmuş lezzetlerini hangi restoranlarda bulabileceğinizi?

Dünyanın en zengin mutfaklarından biri olan Türk mutfağı, memleketimizde nedense son 10 yıldır gözden düşmüş, ihmal edilmiş olmuştur. Ama birkaç yıldır, başta yeni açılan lüks otellerin desteğiyle, geleneksel mutfağımız hızla diriliyor. Vaktiyle sultanların ve Osmanlı seçkinlerinin göz ve damak zevkine sunulan, hazırlanması meşakkatli, emek-yoğun nefasetler, şimdi birçok eski ve yeni restoranlarda önümüze getiriliyor. Uzun yıllardır İstanbul'da yaşayan Amerika'lı bir gazeteci, The Guide İstanbul'un son sayısında işte bu restoranları anlatıyor: "From the Sultan's Table".

Eğer bunun gibi daha birçok ilginç makaleyi okumak, İstanbul'u biraz daha keşfetmek istiyorsanız, The Guide İstanbul'u büyük kitapçı ve gazete bayilerinde bulabilirsiniz. (Bilgi için, Tel: 264 25 27 ve 269 87 90)

The Guide İstanbul'dan seçmeler

Kısaltmalar:

KK: Kredi kartları, I: Hesaplı, LL: Orta, LLL: Pahalı

Abdullah Efendi

Koru Caddesi 11, Emirgan, Tel: 277 57 21
Bir zamanların en gözde restoranlarından biri olan Abdullah Efendi, şimdilerde pek sık batırılmıyor. Oysa, Emirgan sirtlarında, geniş ve çok güzel bir bahçenin ortasındaki bu ferah restoran, hala nefis Türk yemekleri sunuyor. Hele "Abdullah usulü" levgelinin tadı uzun süre unutulmuyor. KK: American Express, Diners Club, Visa. 12.00-15.00; 19.00-24.00. Sah kapalı. (LLL)

A La Turka

Hazine Sokak 8, Ortaköy, Tel: 258 79 24
Ortaköy'ün en iyilerinden. Mantısı, köfesi ve börekleri için gidiliyor. 12.00-22.30. (LL)

Ali Baba

Kireçburnu Caddesi 20, Kireçburnu, Tel: 262 08 89
Balık ve meze severlerin vazgeçemedikleri, köklü ve mütevazı bir balık lokantası. İstanbul'un en iyisini bilen seçkinlerine orada rastlamak her zaman mümkün. 12.00-24.00. KK: Visa, Master. (LL)

Les Ambassadeurs

Cevdet Paşa Caddesi 113-115, Bebek, Tel: 263 30 02
Bebek Otel'i'nin bu zarif restoranında, pencere kenarında oturmak denizin üstünde oturmak gibidir. Türk ve uluslararası yemekleri her zaman iyi, servisi birinci sıftır. Pencere kenarı için rezervasyon yapılması tavsiye edilir. Başlıca tüm KK'ları. 12.00-24.00. (LLL)

Asitane

Kariye Hotel, Kariye Camii Sokak 18, Edirnekapı, Tel: 534 84 14
Kariye Müzesinin yemen yanında, Turing Klübü tarafından restore edilip bir süre işletildikten sonra, özel sektöre devredilen Kariye Otel'i'nin buzur veren restoranı geçen yıl açıldı. Hafif bir klasik Türk müziği eşliğinde

sunulan lezzetli yemekler, biraz modernize edilmiş olmakla, birlikte kesinlikle Osmanlı çehni taşıyor. Uzun bir Pazar öğlesi için ideal. 12.00-15.00, 19.30-23.30. KK: Visa, American Express. (LLL)

Beyti

Orman Sokak 8, Florya, Tel: 574 09 63
Türkiye'nin en iyi et lokantalarından biri. Başlıca tüm KK'ları. 12.00-24.00. Pazartesi kapalı. (LL)

Borsa

Halaskargazi Caddesi, Şair Nigar Sokak 90/1, Osmanbey, Tel: 232 42 00
Klasik Türk yemekleri sunan, İstanbul'un köklü lokantalarından biri. Beğendili Kebab'ını ve Karidesli Enginar'ını özellikle tavsiye ederiz. 11.00-23.00. Eminönü'ndeki şubesi'nin (Tel: 527 18 21) yanısıra, bir süre önce Beyoğlu'nda bir fast-food lokantası açtı. (İstiklal Caddesi 87, Tel: 245 14 70). Başlıca tüm KK'ları. (LL)

Çati

İstiklal Caddesi, Peremeci Sokak 20/7, Beyoğlu, Tel: 251 00 00
Beyoğlu'nda akşamüstü bir sinema veya tiyatro sonrası yakınlarda gidilecek en boş lokantalardan biri. Sanatçı ve aydınların sık sık uğradığı

sıcak bir ortam. Genellikle canlı klasik veya caz müziği var. Pazarları kapalı. KK: Visa. (LL)

Çiçek Pasajı

Galatasaray. Eğer hala gitmedinizse, ünü Türkiye sınırlarını aşan bu meyhaneler sokağına biran önce gidin. İstanbul üzerine yazılmış en iyi kitaplardan biri olan "The Blue Guide"m dediği gibi "başka dünyalara göçmüş insanların rubluları da dahil, İstanbul'da herkes birgün oradan geçer."

Darüzziyafe

Darüşşifa Sokak, Beyazıt, Tel: 511 84 14
Geçen yıl açılan Darüzziyafe (yani ziyafet kapısı), Süleymaniye külliyesinin bir parçası. Kanuni tarafından Mimar Sinan'a, yoksullar için aş evi olarak yaptırılmış. Gerçek Osmanlı yemekleri için mutlaka gidilmesi gereken bir yer. Süleyman Çorbasi, Kol Böreği, Avcı Kebabı, ve Vişneli Ekmeç Tatlısı lezzetli yemeklerinden sadece birkaçı. İçki servisi yok. 12.00-15.30, 18.00-24.00. KK: Visa, Mastercard, Eurocard, Diners. (LL)

Deniz

Kefeliköy 23, Kireçburnu, Tel: 262 67 77

Boğaziçi'nin iyi balık lokantalarından. Karides Kroket, Balıklı Börek ve Karides Izgara spesiyallerinden. 12.00-23.00. KK: Visa, Amex, Diners. (LLL)

Develi

Balıkpazarı, Gümüştüyük Sokak 7, Samatya, Tel: 585 11 89, 585 43 86
1912'den beri İstanbul'un en iyi et lokantalarından biri. Uzmanlığı güneydoğu Anadolu yemekleri. Patlıcanlı Kebab'ı, Fıstıklı Kebab'ı ve Künefe'si enfes. Tuvaletleri ise bal döktülüp yalanacak cinsten. Özellikle öğle yemekleri için tavsiye edilir. 12.00-24.00. KK kullanılmıyor. (LL)

The Dining Room

Hotel Gezi, Taksim, Tel: 251 74 30
Boğaz manzaralı, kaliteli bir otel restoranı. Hem Türk, hem uluslararası yemekler sunuyor. Açık büfe kabulü. 07.00-11.00, öğle servisi 12.00-15.00, akşam servisi ise 19.00-24.00 arası. Başlıca tüm KK'ları. (LLL)

Divan

Divan Otel, Elmadağ, Tel: 231 41 00
36 yıldır tıttızlığından, mükemmel yemeklerinden ve servisinden, ve zarif ambiyansından hiçbir şey eksilmeyen lokanta. Türk mutfağının mibenci taşlarından. Rezervasyon tavsiye edilir. Başlıca tüm KK'ları. (LLL)

Doğan

Ressam Hikmet Onat Sokak 2, İstinye, Tel: 277 80 30
Süreyya lokantası ekolünden gelen Doğan, aynı zarafeti ve benzer yemekleri (Fransız, Rus ve Türk mutfağı) sunuyor. 12.00-15.00; 20.00-24.00. Başlıca tüm KK'ları. (LLL)

Ece Bar

Kamacı Sokak 10, Arnavutköy, Tel: 265 96 00
Geçen yıl Levent'ten, Arnavutköy'de restore edilen eski bir Rum evine taşınan bu restoran ve bar, yine çok gözde. Ve yine Türk yemekleri sunuyor.; ama geleneksel olanlardan ziyade, Ece Hanım'ın yarattığı, sebbe ve başlagil ağırlıklı özgün çehni. Canlı müzik var. KK: Visa. (LLL)

Libreville: Yaşamı arayan şehir

*İstanbul gibi;
karmakarışıklığın
hakimiyetini
sürdüğü,
ülke
büyüklüğündeki
metropollerde
yaşayan
insanlar,
hergün
televizyonlarından
dünyanın
dört bir yanında
olup bitenleri
duysalar da,
içlerinde
oluşabilecek
sızılar
son derece
sınırlıdır.*

Foto - Röportaj
Cüneyt AYRAL

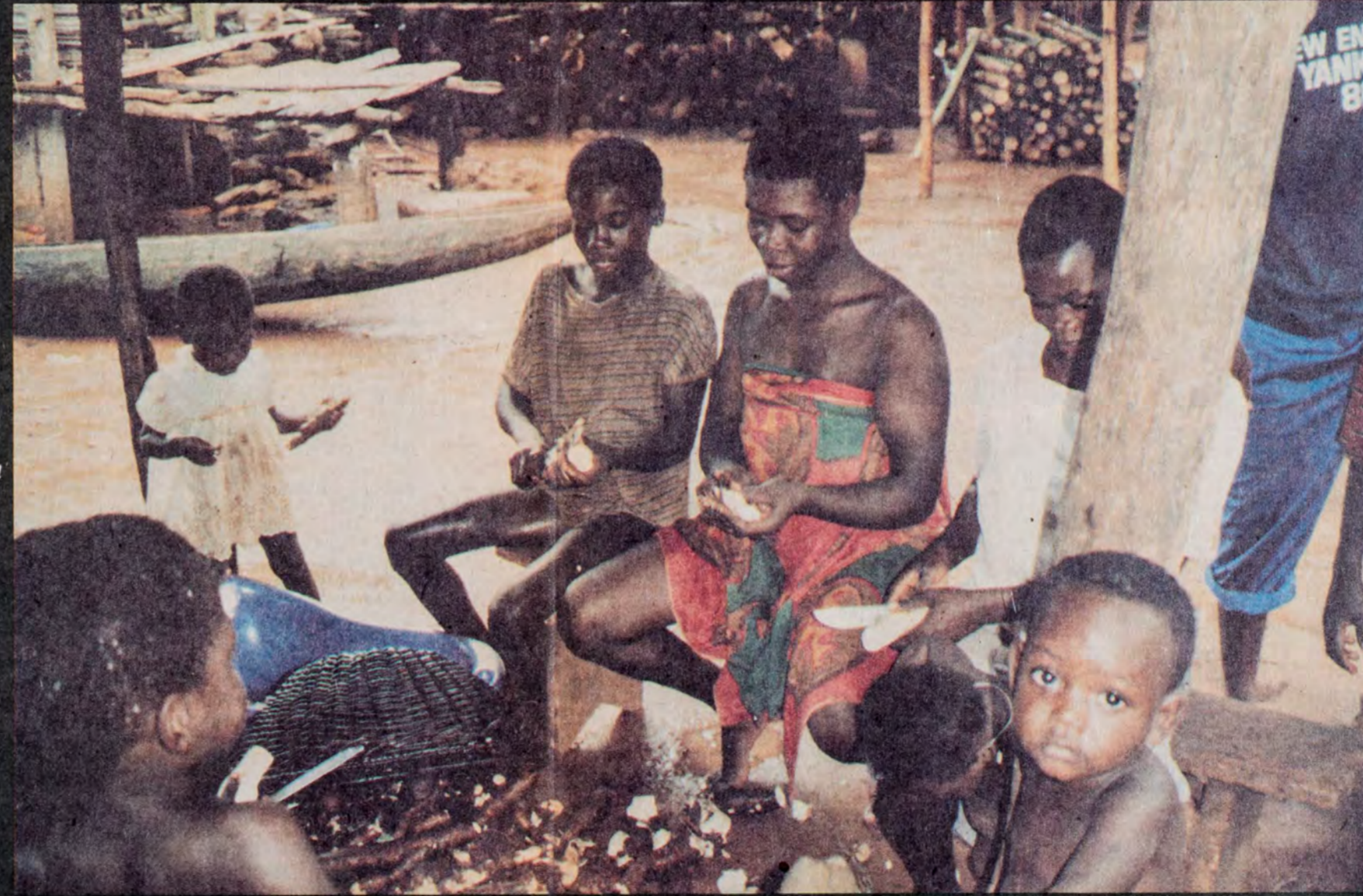
Dünyanın ulaşım ve haberleşme ağları ile gittikçe küçüldüğü günümüzde 2000'li yıllara hazırlanan Batı ve Uzakdoğu dünyaları, Güneyde, Afrika'da yaşanan sefalet ve yoksulluktan haberdar olmak bile istemiyorlar. Haber bültenleri ile hergün gözlerine sokulan Bosna sorunundan bile uzak yaşamayı ve sorunları yok saymayı yeğleyen insanlarımıza, Orta

Libreville'in sahil kasabası Cocobeach'te yerlilerle o günün anısını belgiledik.

Afrika'nın en önemli şehirlerinden biri olan; Gabon'un başkenti Libreville'den ve çok yakın çevresinden edindiğim izlenimleri sunuyorum: Belki de görsel belge olarak önünüzde durursa, bu fotoğraflar sayesinde çocuk ölümlerinin önünün alınmadığı, yoksulluğun kol gezdiği ve Batılı sömürünün inatla sürdüğü bu dünya üzerine de düşünmeye başlırsınız...

(Bu röportajın hazırlanmasında katkılarını esirgemeyen Swissair İsviçre Hava Yolları İstanbul ofisine teşekkür ederim.)

Allenin hem gıdası, hem de ekonomisi doğanın sunduğu değerlerin yine allece üretimiyle sağlanıyor. Şehrin dışındaki banliyölerde (!) ekonomi daha çok değişim esasına göre siliyor.

Kan akıtılmadan, tuzakla yapılan avcılık Gabon'un en makbul avcılığı, ormanın tüm hayvanları ise yenilebiliyor.

LIBREVILLE

Fotoğraflar: İrem AYRAL

YAZI İŞLERİNDEN
Nedim AKKOHEN

Gökberk Ergenekon ile görüşüm

Basın- Yayın'dan sorumlu Devlet Bakanı Gökberk Ergenekon ile "Alır Götürür İstanbul" programının çekimleri için geldiği Malta Köşkü'nde söyleştik. Çok samimi, çok yakın bir soh-bete daldık, gittik. Dost arasındaki sohbetlerin neticesi po-litikaya dayanırken, bir po-litikacı ile, özellikle sorumluluğu olduğu konuda konuşmak mümkün değildi. Konu İstanbul'dan açılmıştı ha-

Fotoğraf: Nejat ONURSOY

liyle. Cevabına iç çekerek baş-ladı. Gençliğini, dünyanın eşsiz bir beldesinde geçirmiş, hele 25 sene evvelinin Moda'sında ta-biatla başbaşa, romantizmin en enginini yaşamış birinin o gün-leri anımsadığında iç ge-çirmesini çok doğal karşıladım. Bir an için galiba ben de ka-ıldım kendisine. Politikaya TRT'nin bugünkü durumunu eleştirerek girdik. Personel ve teçhizat olarak elinde muazzam imkanlar bulunan bu kurumun

kendisine rakip çıkan diğer te-levizyon kanallarını demokratik düzen içinde ve serbest rekabet kuralları çerçevesinde silip sü-bütmeye kesin kararlı olduğunu ilk kez duyduk Sayın Ergene- kon'un ağzından. Yöntem gayet basit; program ve film temin edilen kaynak belli. En yüksek ücreti ödeyerek bu kaynakların ürünlerinin TRT dışına kay-masını önlemek çok kolay. Ni-hayetinde diğer şirketlerin baş edemeyeceği bir bütçe var

TRT'nin elinde. Buna karşılık; reklam fiyatları oldukça aşağı çekildiğinde oluşabilecek ta-lepin fazlalığından, 1/3'e düşen reklam gelirlerini eşkininin iki misline çıkmasını sağlayarak, dalında en büyük olduğu tar-tışmasını tamamen ortadan kal-dırmayı amaçlamaktadır. An-çak bu fikirlerin, uygulamaya konulması elbetteki, ağızdan çıktığı süratle olmuyor. Onun için Sn. Ergenekon, ma-aşlarından şikayetçi olan TRT

personeline bir yıl daha dış-lerini sıkmalarını tavsiye edi-yor. Ayrılanlar ayrılımsı. Kalan personeli de, idealistler olarak tanımlıyor Sayın Bakan ve tav-siyeye ediyor: "Bir yıl daha as-kerlik hizmetinde imiş gibi kabul edin kendinizi. Mu-hakkak semeresini görecek-siniz". Ayrılanlar için de bir iki çift sözü var: "Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkandır" amma...

Hezar pare (Bin parça) Ahmet Paşa

Galip KAYNAK

Osmanlı İmpara-torluğu'nun 18. pa-dişahı Sultan İb-rahim, memleket me-selelerinden habersiz, kadınlara, zevk ve sefaya düşkün, halkına karşı şevkat ve merhamet duy-gusundan mahrum, rüşveti muhab sayan, halkının malını gasp etmeyi usul haline getirmiş, batıl itikatları olan, üfürükçülüğe ve büyüçülüğe prim veren, dost ve düşmanını ayırt edecek kabiliyetten yoksun, riyakâr insanları dost sanan, ku-runtulu ve iç sıkıntısına müptelâ bir zattı.

İç sıkıntısını gidermek için sık sık şehir içinde gezinti yapardı. Bu gezintilerin birinde arabası, diğer arabalar arasında sıkışır. Sinirlenen Sultan: (Arabalar şehre girmesün, hiç kimse şehirden arabaya bin-mesün, İstanbul içinde bir daha araba görmeyeyim.) diye emir verir.

Yine böyle günlerden birinde, Sul-tan İbrahim, kendisini okutmak üzere Davut Paşa tarafında bu hu-susta nam salmış bir hocaya gi-derken yolda bir araba ile kar-şılışır. Koyduğu yasağa uyulmadığını gören Padişah çılgına döner. (Tiz Veziri çağırın) emrini verir. Sadrazam Salih Paşanın bulunup getirilmesi için durmadan bir, biri ardına adamlar yollar.

Kan ter içinde hocanın evinde hu-zura çıkan Salih Paşa'ya, Padişah: (Ben arabaları yasak etmiş iken, niçin emirlerim tutulmaz, ben Pa-dişah değil miyim? Tiz boğun.) der. Zavallı suçsuz Salih Paşa, hocanın evinde buldukları kuyu ipiyle bo-gulur. Sultan İbrahim, Vezirlik mührünü, Kapıcılar kethüdası (Devlet bü-yüklüklerini işlerini gören) ile kaptan Musa Paşa'ya gönderir. Musa Paşa gelinceye kadar da, Kara Mustafa Paşa'nın teskiirciliğinden (özel yazı işlerini yürüten) gelme Ahmet Paşa'yı kaymakamlığa memur eder.

Ahmet Paşa riyakar ve kalles' bir tiptir. Sedarete mührününü Musa Paşa'ya varmasını önler, bu arada da Padişaha hülûl ederek, mührün kendisine verilmesini sağlar. Ahmet Paşa Sadrazamlığı elde et-tikten sonra, Padişahın usullü ve usulsüz bütün arzularını fikir beyan etmeden yerine getirir. Bu

suretle Padişahın gözüne girer, onun sadık bir bendesi ve kızını da alarak Damadı olur. Padişaha, kendi karakterine uygun Kethüda Arnavut Ahmet, Keskireci Şamizade Mehmet, Çavuş Başı Keşlerden Torak ve Selam Çavuşu Sarı Mustafa gibi halk tarafından sevilmeyen, riyakâr, hilebaz adamları etrafına toplar ve onlarla dostluk kurar. Padişaha, memleketin iç ve dış me-selelerinde, yanlış bilgiler verir. Zaten Padişah, zevk ve sefa alemlerinde olduğundan memleket me-seleleriyle ilgilenmez. Memleket bir avuç riyakar ve bilgisiz in-sanların elinde kalır. Beylik, Va-lilik, Kadılık ve Kazaskerlik gibi devlet memuriyetleri para ile ehil olmayan kişilere dağıtılır.

Öyle haller olur ki, bir göreve bir kaç kişinin birden atandığı, eski ve yeni memurların han köşelerinde posta ulaıkları gibi birbirlerine rast-ladıkları çok görülmüştür. Hudutlarımızdaki durum ise yü-rekler acısızdır. Venedikliler, Bosna tarafındaki 30 kalemini ve bu ka-lelerin nüfuz alanlarını ele ge-çirmişler, Venedik donanması Çanakkale Boğazı'nı kapatmış, hiç bir Osmanlı gemisinin dışarı çık-masına izin vermiyor.

Padişaha durumu anlatmak isteyenler fesatlık ve fitneçilikle suç-lanarak cezalandırılıyorlardı. Ahmet Paşa'nın memleket me-selelerinde bu kadar duysarsız ve vurdum duymaz olması, aleni rüş-vet eden alanlar, halkın malının gasp edilmesi, haksız ceza ve baskılar... Hele Ahmet Paşa'nın sarhoş kar-deşi İbrahim Ağa'nın milletin ırz ve namusuna tasallüt eden halleri, Paşa'nın sonunu hazırlayan olaylar olmuştur.

Bu durumlara tahammül edemeyen ilim, irfan sahibi namuslu ve mem-leketini seven Bektaş Ağa, Mus-lihiyyin Ağa, Murat Ağa, Kara Çavuş- Mustafa Ağa sık sık bir araya gelerek çare ararlardı. Ahmet Paşa, ortada birşeylerin döndüğünü sezer ve bu kişileri or-tadan kaldırmayı planlar. Oğlunun evlenme töreni aradığı fırsattır. Ahmet Paşa, Kara Kethüdasından gaspettiği Topkapı'daki köşke de-pilacak evlenme merasimine bu ki-şileri davet eder. Gayesi onları düğün evinde katletmektir. Durumdan habersiz, köşkün bir odasında düğün yemeğinin gel-mesini bekleyen bu zevatin yanına,

Okaklı Recep Ağa girerek: "Ne durursunuz, Sadrazamın sizler için kötü niyeti vardır. Buradan sonra evinizde dahi bulunmayın." diye haber verir. Murat Ağa ayağa kalkarak: "Ya... mesele öyle midir? Biz kolay öl-meyiz. Artık günah bizden gitti" diyerek düğün evinden uzak-laşır.

Murat Ağa, Şeyhülislam Abd-urrahman Efendi'nin huzuruna çı-karak, arkadaşları ile beraber ha-zırladıkları tezkereyi okur. Şeyhülislam okunan tezkere üze-rine topluluğa hitaben: "Ağa oğlum bu çektiğimiz ne haldir? Emniyet ve huzurumuz nasıl temin edi-lecektir?" deyince, Murat Ağa: "Behem efendi, bu işler hep sizlerin ve sizin gibi ehli namus ve irfan sa-hibi kişilerin susmanızdan ve birlik olmayışınızdan başımıza gel-mektedir. Bunun çaresi kolaydır. Siz ülemayı Fatih Cami'inde top-layın ve bu gaille ortadan kalk-madıkça da dağılmayalım" der. Bunun üzerine ülemaya ve Ocak-lara mektuplar yazılarak Fatih Cami'inde yapılacak toplantıya davet edilirler.

Ulema, Kazaskerler ve Ocak Ağa-ları, Çorbacılar, Oda başları silahlı adamlarıyla gelirler. Her hangi bir baksını ve olayı önlemek için de cami etrafında tertibat alırlar. Top-lantı hazır olunca da, Ahmet Paşa'ya "Camiye gelsün. İba-dullahın ahvalini söyleşelim" diye haber salırlar. Ahmet Paşa, durumdan haberdar olmuş, kaçma hazırlıklarına baş-lamıştır. Padişah da toplantıyı duymuştur. Haseki ağasını gönderir. Haseki ağası, mihrapta oturan Şeyhülislam Abdurrahman efendiyi: "Bu top-lantının aslı nedir? Edebinizle da-ğilin, Padişahımız emridir" der. Şeyhülislam: "Veziri bize teslim eden, Vezir bize teslim edil-medikçe cemaat dağılmaz" der. Haseki Ağası için ciddiyetinden habersiz, "Padişahımıza karşı koy-mak emri midir?" deyince, Şeyhülislam öfkelenir, "Çık dışarı, madem ki veziri vermezlik, o zaman iş bitmez" der.

Haseki Ağası'nın davranışları, ce-maat tarafından hoş karşılanmaz ve kendisini bir hayli hırpalatır. Toplantıda: "Vezir Ahmet Paşa, müfsittir, ortadan kaldırılıp yerine Mevlevî (Sofî) Mehmet Paşa'nın veziri olması" kararı alınır.

Sofî Mehmet Paşa, camiye davet edilerek eli öpülür ve vezirliği kabul etmesi için kendisinden ri-cada bulunulur. Bu sırada padişah Musahibi (soh-betinden hoşlanılan kimse) Ta-vukçu Mustafa Paşa'yı camiye gön-dererek: "Cemiyet istekleri ne ise kabulümdür. Şeyhülislam ile Meh-met Paşa bana gelsinler" emrini verir. Şeyhülislam gitmez. Sofî Mehmet Paşa saraya vardığında, Has Oda-başı karşılır. Ve Mehmet Paşa'ya: "Ahmet Paşa kayıptır. Mührü bu-yururun. Padişahımız buyurmuşlardır bu çektiğimiz ne haldir? Emniyet ve huzurumuz nasıl temin edi-lecektir?" deyince, Murat Ağa: "Behem efendi, bu işler hep sizlerin ve sizin gibi ehli namus ve irfan sa-hibi kişilerin susmanızdan ve birlik olmayışınızdan başımıza gel-mektedir. Bunun çaresi kolaydır. Siz ülemayı Fatih Cami'inde top-layın ve bu gaille ortadan kalk-madıkça da dağılmayalım" der. Bunun üzerine ülemaya ve Ocak-lara mektuplar yazılarak Fatih Cami'inde yapılacak toplantıya davet edilirler.

Ulema, Kazaskerler ve Ocak Ağa-ları, Çorbacılar, Oda başları silahlı adamlarıyla gelirler. Her hangi bir baksını ve olayı önlemek için de cami etrafında tertibat alırlar. Top-lantı hazır olunca da, Ahmet Paşa'ya "Camiye gelsün. İba-dullahın ahvalini söyleşelim" diye haber salırlar. Ahmet Paşa, durumdan haberdar olmuş, kaçma hazırlıklarına baş-lamıştır. Padişah da toplantıyı duymuştur. Haseki ağasını gönderir. Haseki ağası, mihrapta oturan Şeyhülislam Abdurrahman efendiyi: "Bu top-lantının aslı nedir? Edebinizle da-ğilin, Padişahımız emridir" der. Şeyhülislam: "Veziri bize teslim eden, Vezir bize teslim edil-medikçe cemaat dağılmaz" der. Haseki Ağası için ciddiyetinden habersiz, "Padişahımıza karşı koy-mak emri midir?" deyince, Şeyhülislam öfkelenir, "Çık dışarı, madem ki veziri vermezlik, o zaman iş bitmez" der.

Haseki Ağası'nın davranışları, ce-maat tarafından hoş karşılanmaz ve kendisini bir hayli hırpalatır. Toplantıda: "Vezir Ahmet Paşa, müfsittir, ortadan kaldırılıp yerine Mevlevî (Sofî) Mehmet Paşa'nın veziri olması" kararı alınır.

Sofî Mehmet Paşa, camiye davet edilerek eli öpülür ve vezirliği kabul etmesi için kendisinden ri-cada bulunulur. Bu sırada padişah Musahibi (soh-betinden hoşlanılan kimse) Ta-vukçu Mustafa Paşa'yı camiye gön-dererek: "Cemiyet istekleri ne ise kabulümdür. Şeyhülislam ile Meh-met Paşa bana gelsinler" emrini verir. Şeyhülislam gitmez. Sofî Mehmet Paşa saraya vardığında, Has Oda-başı karşılır. Ve Mehmet Paşa'ya: "Ahmet Paşa kayıptır. Mührü bu-yururun. Padişahımız buyurmuşlardır bu çektiğimiz ne haldir? Emniyet ve huzurumuz nasıl temin edi-lecektir?" deyince, Murat Ağa: "Behem efendi, bu işler hep sizlerin ve sizin gibi ehli namus ve irfan sa-hibi kişilerin susmanızdan ve birlik olmayışınızdan başımıza gel-mektedir. Bunun çaresi kolaydır. Siz ülemayı Fatih Cami'inde top-layın ve bu gaille ortadan kalk-madıkça da dağılmayalım" der. Bunun üzerine ülemaya ve Ocak-lara mektuplar yazılarak Fatih Cami'inde yapılacak toplantıya davet edilirler.

Ulema, Kazaskerler ve Ocak Ağa-ları, Çorbacılar, Oda başları silahlı adamlarıyla gelirler. Her hangi bir baksını ve olayı önlemek için de cami etrafında tertibat alırlar. Top-lantı hazır olunca da, Ahmet Paşa'ya "Camiye gelsün. İba-dullahın ahvalini söyleşelim" diye haber salırlar. Ahmet Paşa, durumdan haberdar olmuş, kaçma hazırlıklarına baş-lamıştır. Padişah da toplantıyı duymuştur. Haseki ağasını gönderir. Haseki ağası, mihrapta oturan Şeyhülislam Abdurrahman efendiyi: "Bu top-lantının aslı nedir? Edebinizle da-ğilin, Padişahımız emridir" der. Şeyhülislam: "Veziri bize teslim eden, Vezir bize teslim edil-medikçe cemaat dağılmaz" der. Haseki Ağası için ciddiyetinden habersiz, "Padişahımıza karşı koy-mak emri midir?" deyince, Şeyhülislam öfkelenir, "Çık dışarı, madem ki veziri vermezlik, o zaman iş bitmez" der.

Haseki Ağası'nın davranışları, ce-maat tarafından hoş karşılanmaz ve kendisini bir hayli hırpalatır. Toplantıda: "Vezir Ahmet Paşa, müfsittir, ortadan kaldırılıp yerine Mevlevî (Sofî) Mehmet Paşa'nın veziri olması" kararı alınır.

DEVAMI ONDOKUZDA

TReklamT

NEA ROMA ΔΕΔΙΚΩΔΑΥΛΑΡΙ

Siz de usanmışsınızdır artık Patronla Editörün işmelerini oku-maktan. Ama ne var ki onlar siz da olmuyor bu iş. Fakat bu kere on-larla olup bitenleri sonraya bırakıp biraz tarihi dedikodulardan söz edelim.

Geçenlerde Rejans lokantasında yer bulamayınca bir kaç Rus ma-damın oturduğu bir masanın kenarına ilişiverdim ve ister istemez de biraz sohbet ettik. İstanbul mozayığının bu önemli tarihi insanları Beyoğlu'nun bitmeye yüz tutan canlı tarih kitaplarıdır. Onlarla İstan-bul'a ilk geldikleri yılları ve Mustafa Kemal'in Beyaz Rus iş-letmelerine gelip gelmediğini konuşuyorduk. Madamlar bana Gazi-nin oturduğu masayı gösterdiler. Tam camin önündeki masa. Es-kiden orada bahçeye açılan bir kapı varmış, yani lokantanın en iyi masasıymış ve Mustafa Kemal'e Rejans'ın ilk sahiplerinden bayan Vera Çirik servis yaparmış. Vera, Rejans'ın açmadan önce Petrograt lokantasında garsonluk yapar ve Atatürk'ü de oradan beri bilirmiş. Rivayete göre de Paşa'nın kendisine aşık olduğunu söyler durumuş etrafıta. Nitekim Mustafa Kemal Rejans'ın açılmasından sonra Vera'nın servisine sık sık gelmeye başlamış. Bir gün aniden çıka gelince Vera'yı bulamamış. Onun yerine hemen madam Roya Piş-manof servis yapmak üzere yanına gelmiş ve "Paşam kahve mi alırlar, çay mı etendim?" diye sorunca kopmuş kızılca kıyamet: Mustafa Kemal'in tam cevabı bilinmiyor ama, Rejans'ta da Raki ve leblebinden başka birşey istemediğini biliyor ve Vera'nın servis yapmasını...

Bizim patronun babaannesinin (Sabiha Basmacı hanımefendi) ısmarlama terzilik yaptığı bilinen Olivio Pasajı'nın içindeki Olivio Han'da Macarların oda müziği yaptığını bilir miydiniz? Şimdi gidin de görün Olivio Pasajını ve Han'ını: Kime kızacağını şaşırıyor insan. Kızacak adam bulunca da, neresinden başlanacak bu şehrin diye düşünüyorum...

İstanbul'un artan radyotelevizyon trafiği içinde bizim Patronla Edi-törün de bir televizyon ve radyo programına soyunmak üzere ol-duklarından haberiniz var mı? Patron geçenlerde gizli bir oturumda "ah o eski radyolar, bay Popof ile bayan Taşkına'nın piyano ve keman resitallerini yayınlamayı ne çok isterdim!" diyordu, duydum, şimdi o ne yapar yapar, bunu da başlatır gibime geliyor. Bu arada bilmey biliyor musunuz ama, frenk gömleklerine isim ve soyadının başharfını işletmek çok moda. Yoo, bizimki öyle yaptığı için değil! Ondan önce bu işi yapan nice İstanbul efendisi var: Birisi de Doğan Hızlan. Alleem ettim, kallem ettim ve Doğan Hızlan'ın gömleğini buldum: Beyoğlu Zambak Sokakta, gömleği Ekrem... Patronla Editör arasında inanılmaz bir uzlaşma dönemi yaşanıyor. Gazete dördüncü yılını aşmış olmasına rağmen hala istedikleri dü-zeyeye erişemedi erişemese. Ama, sorunun çözümü çalışmalarını kav-galardan arındırıp özleştiriyeye dayandırmaya başlamaları ilginç so-nuçlar doğuracak gibi geliyor bana. Herşeyden önce, BRT Belediye Radyo Televizyonu'na bir "Bizim Şehir Haberleri" programı önerisi götürdüklerini öğrendim. Hoş böyle bir program yapsalar "NEA ROMA DEDİKÖDÜLARI" köşesini kime yazdırabilirler ki... Bence gazetesiz götüren en önemli köşelerden biri değil mi bu? Eğer oku-yorsanız bu köşeyi, neden bana mektup yazıyorsanız an-

Fotoğraf: Sebahattin GİZ

lamıyorum? Yazın da, çaktırmadan Patronun önüne koyayım, o da ga-zetesini kimin götürdüğünü anlatsın böylece... Patronun yapmakta olduğu "ALIR GÖTÜRÜR İSTANBUL" te-levizyon programının da akıbeti ka-rarmış anlaşılın. İkinci programda artık yönetmen Kudret beyle bi-

zimkinin arasındaki uçurum iyi-halde. Tabii bu olaylardan ya-kından haberi olan Editörün key-fine diyecek yok. Beniz kalkar mısın bu işe? Al sana! Gi-bilerinden kıs kıs güllüyor şimdi arkasından. Gelecek ay yeni dedikodularda buluşabilmek umuduyla.

kiyamet kopmak üzeredir her-halde. Tabii bu olaylardan ya-kından haberi olan Editörün key-fine diyecek yok. Beniz kalkar mısın bu işe? Al sana! Gi-bilerinden kıs kıs güllüyor şimdi arkasından. Gelecek ay yeni dedikodularda buluşabilmek umuduyla.

SEYAHATLERİNDE ÖZEN İSTEYEN İNSANLARIN ACENTASI...

- * HER TÜRLÜ UÇAK BİLETİ
- * İÇ VE DIŞ TUR ORGANİZASYONLARI
- * OTEL REZERVASYONLARI
- * ARABA VE UÇAK KİRALAMA
- * KONGRE SEMİNER BAYI TOPLANTILARI
- * YURTDIŞI LİSAN OKULLARI

ALMOND TURİZM SEYAHAT VE TURİZM A.Ş.

ABİDEİ HURİYET CAD.
BEYBABA AP. NO:195/4
8 0 2 2 1 - Ş İ Ş L İ
İSTANBUL - TÜRKİYE
TELEPHONE (90 - 1)
232 25 23 - 232 25 30
232 25 31 - 248 93 06
240 17 43
TELEFAX: 240 77 41

ALMOND TOUR

VERA ÇİRİK

TALKING TURKEY: Six months ago it was about Miami, but now, Milan is all abuzz with talk about Turkey - especially Istanbul. "I think it's going to be the new hot spot," declared Byblos's Keith Varty, who recently took a trip there - "It's my new favorite city." Stefano Gabbano can't stop raving about the blue waters off the coast, and even Italy's controversial art critic Vittorio Sgarbi was seen luxuriating in a boat there. Meanwhile, over at Gucci, some Gucci-ettes were overheard talking about the incredibly inexpensive Turkish prices. Of course, compared to Milan these days, where the inflation rate is just under 6 percent, almost everywhere else seems like a bargain.

The place to stay: the newly renovated Ciragan Palace Hotel. Lunch: at Pandeli. Dinner: at Korfez, in Kanlica (the hotel will hire you a boat to take you across the Bosphorus for dinner, then bring you back). Shop: At Sofa, for museum-quality Turkish objects at reasonable prices.

Türkiye sözkonusu

A ltı ay önce herkes Miami'yi konuşuyordu, fakat şimdi Milan Türkiye'yi konuşuyor, özellikle İstanbul'u. Yakında tatilini orada geçiren Biblos'dan Keith Varty, "Bence yeni moda yer olacak" diyor. "Şu anda en sevdiğim şehirdir." Stefano Gabbano, sahillerin mavi sulanını sürekli olarak göklere çıkarıyor ve İtalya'nın tartışmalı sanat eleştirmeni Vittorio Sgarbi bile Türkiye'de bir teknede keyif çatarken görülmüş. Bu arada Gucci'deki Gucci kızlarından bazılan Türkiye'nin inanılmaz düşük fiyatlarından bahsediyorlardı. Tabii, Milan'da yüzde altının biraz altındaki enflasyon ortamında, neredeyse her yer kelepirci gibi geliyor.

Kalınacak yer: Yeni restore edilen Çırağan Saray Otel. Öğle yemeği: Pandeli. Akşam yemeği: Kanlıca'daki Korfez Lokantası (otel size bir motor ayarlayıp Boğaz'ın karşı tarafına götürüp getirir). Alışveriş: Uygun fiyatlara müze kalitesinde Türk sanat eşyaları için Sofa.

"Alır Gider İstanbul"

Kıyamete döner ben geldiğimde bu şehir
Ancak terkedilir bu şehir bu unutkan yosma

Hüseyin Avni CİNOZOĞLU

beklerim yıldızları tacına nakışlar da gelirsın sultan myim serdengeçti miyim bu şehirde gönensiz geçti sensiz kaç faslı bahar beklerim yüreğimde kurşun yarası ayaklarım prangalı belki bir akşam bu şehre dönersin mutlanırım efkalarımın

dilek tuttum apak gecelerde nasıl unuturum altın saçlarını avuçlarının sıcaklığını hicrana yakın bir İstanbul akşamında

harami bir akşamdı puslu bir akşamdı acılar döncesinden, geçtim bütün kandilleri sönmüştü İstanbul'un bütün gemileri batmıştı Kızkulesi yol göstermiyordu tayfalara seni unutamadım yıkılsa da İstanbul

Acemden şah gelse İstanbul'u görse deli olur ey gökçe yurdumun mavi İstanbul'u bir karasevdalı gibi yalnız kodun beni

ey beni azat etmeyen İstanbul karlarla savrulan yüreğim ufku mu bazen bulutlar kapasa da yine de mavi bir ayla serpilir gözlerime mutlanırım

Aşıyanda iki dev şair Heybeli'de Bizanslı bir güzel kadehte raki İstanbul mavi

ey beni deli eden İstanbul ey unutkan yosma senden güzeli yok bu diyarda

sen bana aşkırsın İstanbul ben sana seninle anlatacak sânm ikbalimin altın günlerinde

aydınlıktır kaftanının içi dışarda gece ishak kuşu konar pencere me

meşalemle vardım burçlarına denizlerinde serinledim yakınmadım sevdalarından

sesler azalır yüzler solgunlaşır düşsel şehirler kurulur buğulu aylarda

gece dışarda apak bir İstanbul ışıkacak ardından kar serpilir Vivaldi'nin dört mevsim üstüne

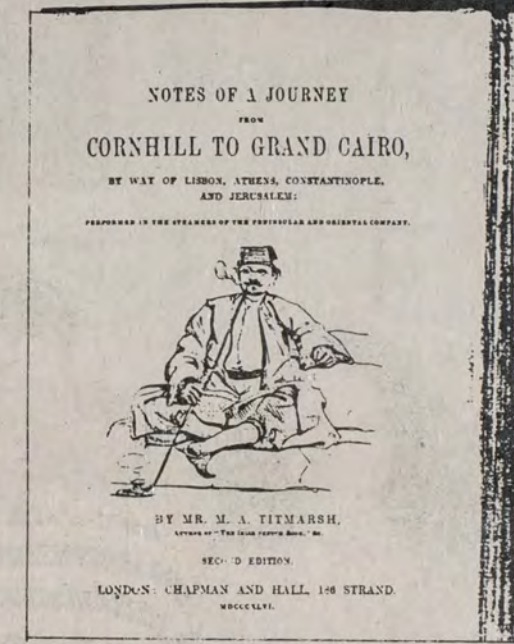
- Keşke bir kemancı olsaydım
- Keşke bir keman olsaydım
- Derimden davul yapın

beni unutmuyacak bir şehir bulamadım çocukluğumun çiğdemlerini bulamadım

Kızkulesinde gözüm yoktu ama sevdim denizlerinizde gözüm yoktu ama sevdim Pera'da benimle dansedecek bir kadın bulamadım

gizemi Kızkulesi'nin aylasında gözlerimin

üzüncü sabahlarının yoldaşı geceleri feneri yakar Kaf Dağının evcimen kızı bir denizi kuşatır söylencesi anıtçasına berk yüreği saçlarına ejderler dolandır tekfurun kızı Dünya'nın en güzeli gecenin ardı beyaz bir ülkedir

Sahaf Alâattin'in tozlu raflarından

Galatasaray, Sahne Sokak Ali Han K. 3 No. 302
İstanbul - TÜRKİYE Tel: 243 61 90 - 243 49 10

Dünyanın en yalnız deniz feneri Kızkulesi'nin bekaretidir

yıkıya çıkarılalı Galata Köprüsü romantizma kalmadı ne İstanbul'un Orhan Veli'nin

iki yalnızlığım var benim biri serapa alıştırm sürgünde gözlerimi diğeri Beyazıt Kulesi'nde seyir deftercisi cihan küçülür gözlerimde

seyir defteri tanıkır İstanbul devce bir kâladır içinde rakkaseler içim taşkın bir denizdir o zaman ökelğim erinçli bir sultandır o zaman

ben ki iki güzelliğiyle gözkamaştrın nice sultan tanıdım akik yüzüklerini bana armağan ederlerdi bir serapa bakarlardı sürgündeki yalnızlığım firarı akşamlarda

beni karasevdalı eden İstanbul kırkinci kapının arasındasın düşlerde yaşatmak daha güzelken seni kırkinci kapıyı açmayacağım

serapsızlığına üzüldürüm Sultan Ahmet Çeşmesi'nin ey gökçe yurdumun tacı görkemli (ECE) si İstanbul'un

serapsız kalmasın sebillerin

anımsar mısın Ahi Evranı imbikte damıtılan şiiri nazar boncuqları satılırken bedestenlerinde neden senin bir nazar boncuğun yok İstanbulum nalları altın mihli atların vardı çeliğe su veren ustaların serapsız kalmasın serapsız kalmasın turalı sebillerinde güvercinlerin

avuçlarıma dökülür bengisular bir cihanşir gibi bakarım seni yurt edinen tekfurulara sultanlara şehirlerin arabesk ejderhası dokunmasın dokunmasın sana başkası fethetmesin burçlarını kendi burçlarını yine kendin fethet seni sonsuzluğa akan bir güzel ırmak sandım gülşende açan bir gül sandım bir şehri bir kadın güzelleştirir bir şair güzelleştirir bir şarkıcı güzelleştirir bir şarkılı kahve güzelleştirir çiçekçi çingeneleler olmasa fal bakan olmasa bu şehre kim katlanır

geçmişten geleceğe akan serap billur kadehleri dolduruyor halâ

yurdumun en yosma şehri en gökçe şehri İstanbul kitabelere sağmam diyor bir öke içmiş suyundan uçmuş yadellere yadellere iksirini taşımış altın kadehlerde

bir güzel ırmakı yakarım divitimi başlarım yazmaya destanımı İstanbul'un doruklarında alev kanatlı bir kuşum hep mavi düşerim pelerini ben bir akşamı bir akşama bağlayan yollardayım bir cüceyim bazen bazen de bir dev özlemin alev güller gibi yakmış yüreğimi bir daha yaşanmaz anılarda kalan İstanbul'un ökelğim deliliğim yarım hasretim ve ben has bir hattat gibi seni bir destana nakışlarım bazen yıkık bir ayazmaya seni sila bilir gurbetteki yüreğim

ey bahtımın gözkamaştrın (Ece)si ilk seni kaçırırım firarı yalnızlığıma ey mağmasında volkanların püskürdüğü yedi tepesinde kandiller yanan devasa zirhimi deldim seni yar diyesine sevdim sen de yar gibi şehlä mısın

Ben ki ilk ve son sedefkaryım İstanbul'un.

YENİ YAYIN

Cahit Kayra
Erol Üyepazarcı

II. MAHMUT'UN
İSTANBUL'U
(BOSTANCIBAŞI SİCİLLERİ)

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ.
KÜLTÜR İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI.

BİZİM ŞEHİR

ENGLISH SUMMARY

DECEMBER 1992 NO. 40

Prepared by Mery İŞİN

NEA ROMA GOSSIP HISTORIC TITTLE TATTLE

You must be fed up of reading about the squabbles between the boss and the editor, so the next installment can wait for a bit while I recount some historic tittle tattle. Recently when I was unable to find a table at Rejans, I intruded on a group of Russian ladies and we struck up a conversation. These ladies turned out to be the last living history books of Beyoglu's multicultural mosaic. We discussed their arrival in Istanbul and whether Mustafa Kemal had visited the restaurants established by White Russians in the city. They showed me the table where he had sat, which looked onto the garden and was the best table in the establishment. Mustafa Kemal used to be served by one of the first owners of Rejans, Madame Vera Cirk, who had previously been a waitress at the Petrograt restaurant. Apparently this lady used to claim that Atatürk was in love with her. One day when Mustafa Kemal arrived unexpectedly, and Vera was off duty, Madame Vera Pismanof asked if he would take coffee or tea, at which Atatürk retorted that he only ever had raki and leblebi when he visited Rejans, and expected Vera to serve him.

Did you know that the boss's paternal grandmother, Sabiha Basmaci was a dressmaker at Olivio Pasaji, and that a Hungarian chamber orchestra used to play in Olivio Han? who would guess from the state of the building today. The latest news is that the boss and the editor are planning to do a television and radio programme. At a secret meeting recently the boss went into a fit of nostalgia about the piano and violin recitals of Monsieur Popof and Madame Taskina which he used to listen to on the radio. I reckon he is seriously considering it. Then had you heard that wearing shirts embroidered with your monogram is all the rage in Europe? Istanbul gentlemen are as quick on the uptake as anyone, and I nosed out a shirtmaker who specialises his clients' shirts: Ekrem on Zambak Sokak in Beyoglu. Incredible as it may seem, there is a truce between the boss and the editor. They seem to have done a spot of useful self-criticism in analysing why the newspaper is still marking time after four years. A little bird told me that they have proposed a "Bizim Şehir News" programme to the new Municipal Radio and Television corporation. Who but yours truly can supply them with Nea Roma Gossip, I ask? As a reader of this column why don't you write in so that I can leave your letter lying around under the boss's nose. That would show him who is the mainstay of his newspaper.

The signs bode ill for the future of "Alir Goturur Istanbul". The gulf between the director and the presenter, our boss, has widened to the point where the latter has complained in writing to the TRT high-ups. No doubt the storm is about to break, delighting the editor, who is chuckling with glee behind the boss's back.

Until we meet again with more succulent gossip.

IS ISTANBUL'S SOUTHERN EXTREMITY GOING BALD?

Is the forest at Güney Köy affected by baldness? what precautions are being taken against the quarrying in this area, which is causing soil erosion? What is worse they are using old tyres for cheap fuel. Then there is the bear problem. Hunting bears is forbidden, but when they attack sheep what is to be done about them? Güney Köy is a beautiful area which should be conserved, but do the authorities even know how to get there?

METROPOLITAN NEWS PARISIANS FIGHT SMOKING BAN

The ban on smoking in closed public places in France has created a furor in Paris, where most of the inhabitants are tobacco addicts. No one can deny that smoking is harmful to the health, but the display of solidarity among Parisians of all classes is an interesting phenomenon.

ALIR GOTURUR ISTANBUL IN BEYOGLU

The second "Alir Goturur Istanbul" programme visited Beyoglu by day and night last month, but somehow Beyoglu evaded the team. Perhaps the string of brief scenes, and the inexplicable repetition of the clip were to blame.

We have printed Under Gök's photographs, which capture aspects of Beyoglu the TRT team missed.

If the programme continues (speculation is rife about this), what topics will it cover? Some items have already been filmed, such as interviews with Faruk and Fusun Eszachag, scenes from Fatih and the problems of Güney Köy. Old cars are the latest fashion in Istanbul, and an item on this and kit cars has been filmed.

OBITUARY A GREAT LOSS TO THE WORLD OF SCHOLARSHIP

Prof. Mukbil Gokdogan passed away last month. This eminent scholar was fittingly given a state funeral, with a military band playing in the funeral cortege. Prof. Mukbil was born in Istanbul in 1909, and graduated in Civil Engineering in 1932. In 1938 he received his doctorate from Stuttgart University and in 1941 he obtained a second degree in Architecture. He became a professor in 1945. In 1969 he abandoned his academic career to work as an architect full time. He served on many national and international juries, and was a member of many prestigious organisations.

DALAN: "LOCAL GOVERNMENT IS ISTANBUL'S MOST SERIOUS PROBLEM"

K.H.: Which part of Turkey do you come from?
B.D.: I ought to be able to say Istanbul, I suppose, but I was born in Eskişehir and spent my early childhood in Aydin. However, I was educated in Istanbul and have spent most of my life here.

K.H.: You have also devoted much fort to Istefitme and energy to Istanbul. You were the most popular mayor the city had ever had. As well as admiration and praise, however, you were also the target of considerable criticism. For example, about the new road through Tarlabasi, and the road along the shore at Arnavutkoy. You were accused of allowing villas to be built along the Bosphorus. Looking back, who was right?

B.D.: Criticism is natural in a democracy, and one should be tolerant of it. But criticism can be taken too far. With your permission, I would like to take up the three issues you have mentioned.

The Tarlabasi project was designed in 1956 by Prost, a planner with a worldwide reputation. We implemented his project. Now imagine how that area was before, like a person needing artificial respiration to stay alive. We demolished 75 houses, and left 3100. Since that road was built none of those who condemned me have gone to the trouble of restoring even one of those buildings. All they did was oppose everything I did.

The road along the Bosphorus replaced an earlier plan to demolish the houses along the waterfront there. Rather than to that we built a road on piles parallel to the shore, so we saved those houses and solved the traffic congestion. In fact it is not a road, but a long bridge. I do not believe that it is ugly, and all those who condemned it thank me now when they drive along it.

Now about those villas on the Bosphorus. The people who owned that land had the right to build according to articles 47 and 48 of Act 3194. You cannot apply the law as it suits you, although some intellectuals find such double standards perfectly acceptable. If you do not let people build even a hut on their 75-100 acre plots, then illegal building runs riot. We allowed 1302 villas to be built, and while they were an eyesore when under construction now landscaping has made them look extremely attractive. Yet over the past four years, 42,000 illegal buildings have been constructed, some of them owned by members of the present city council.

K.H.: Shanty development by migrants from the provinces along the Bosphorus and elsewhere in Istanbul has reached serious proportions. Do you think these areas should be provided with water, electricity, telephones and other services?

B.D.: If balanced economic development had been achieved in Kars, Van, Ardahan, Mus and other provinces, and if industrialisation had not been so intensive in Istanbul there would have been no migration and no shanty town building. Once you have a shanty town district it is illogical to refuse to provide water and electricity. In my time we granted title deeds to about 210,000 of Istanbul's 233,000 shanty houses on state-owned land. We only refused to give water to those in reservoir drainage basins, but our successors did, with the result that now Omerli Reservoir is badly polluted. And far worse than the shanty building are the multi-storey illegal buildings with a ground area not of 6% of the land but 100%, as if a plague of locusts had settled along the Bosphorus. If only permission had been given for two-storey villas occupying just 5% of the total land area this devastation would have been avoided.

K.H.: You have been mayor of Istanbul and now you are one of the parliamentary deputies for the city. How do you envisage Istanbul in the next century?

B.D.: If the policy I initiated had been carried through Istanbul would have been transformed into a modern city. We turned our hand to all the city's problems: sewerage, roads, treatment plants, traffic, and culture. We planned a second airport to maintain the east-west balance. We conceived a new modern Istanbul, while respecting the cultural legacy of the past. It is still possible, but only with a lot of hard work and obstinacy.

K.H.: There are rumours that you are going to stand in the next local elections.

B.D.: It is too early to say yet. But I hope I will have the chance to finish what I began. For example if those sewage collectors had been completed, it would be possible to swim in the sea around Istanbul today. If the İki Telli project had been finished, traffic congestion would have been relieved. But my candidacy depends on the political conjuncture, and Turkey faces serious fragmentation today. Under these circumstances, who can tell what may happen.

K.H.: You said that the Golden Horn would be as blue as your eyes.

B.D.: It did not become blue, perhaps but it paled from black to grey, and people began to catch fish near Eyyup Sultan Mosque. A rowing race between Oxford, Cambridge and Bogazici universities was held here. But they have stopped the pumps and look what has happened. We took down projects from dusty shelves and put them into action. The sewerage project had been designed by American, British, German and other environmental engineers in the 1970s. What really disturbs me is that the younger generation does not bother to ask questions, does not know how to ask questions.

K.H.: 1993 has been nominated Istanbul Year. What will be your contribution to the activities?

B.D.: So long as the municipality does not manage the city properly, no amount of legislation can solve the problems.

K.H.: They say that the subway which you built was impractical, because you purchased too many carriages.

B.D.: The subway we built was a light railway system. They call it a tramway but the name is not important. The line was planned in a semicircle from Aksaray to the airport. The route was not determined by us, but on the basis of a study by Istanbul Technical University. If they had not halted the project, the trains would be running by now. We did not foresee that the project would be delayed by two years when we ordered the carriages. We purchased enough carriages to meet demand in the rush hour, when a train would leave every 2.5 minutes.

K.H.: Will you be able to unite the True Path Party and the Motherland Party?

B.D.: They ought to unite, but they are stubborn old goats. They both have the same electoral cachement and the same philosophy. All that squabbling is over the different leadership. At this rate the Welfare Party will have the best chance of coming to power. The people who migrate to Istanbul do not just bring their beds with them. They bring their fears too. Religious organisations exploit these fears, and offer a psychological refuge to newcomers. When confidence in the right and left wing parties deteriorates, people become more receptive to religious alternatives. If this political situation, and the imbalance between the eastern and western regions of Turkey continues, the votes for the Welfare Party will rise in Istanbul.

FROM AYASTEFANOS TO YESILKOY

N.Engin ÖZKAN

In my childhood, when trains were the only means of public transport in Yesilkoy, the passengers used to wish one another good morning, on dark evenings the men would escort the women home (Yesilkoy was not so built up in those days, and people un-leashed their dogs at night) and neighbours, whether Muslims or non-Muslims, would visit one another on their religious festivals.

The beaches were clean, there were picturesque fishermen's cafes, beautiful tree-lined avenues, the famous Rone Park, and openair cinemas. The Greek and Armenian congregations, dressed in their best, would gather in cheerful groups at the church doors on Sundays.

There had always been a Greek community here, but they were joined by were many settlers from Anatolia in the 19th century, and the railway brought many more. The Armenian community dates from the early 19th century, then Director of the Gunpowder Factory, Ohannes Bey Dadyan transferred the factory to Bakirkoy, bringing with him many Armenian workers. The first Turkish community settled here in the 18th century, and in 1925 Makrikoy was renamed Bakirkoy and Ayastefanos became Yesilkoy.

There are three churches dedicated to St. Stephen in Yesilkoy, one Roman Catholic, one Orthodox and one Gregorian.

The Roman Catholic Church of St. Stephen

This church at 8 Cumbus Street was built in 1865 by the architect Pietro Vitalis from Tinos. The first bell installed in 1866 was named after the Virgin Mary. The apse is decorated with a scene showing St. Stephen being stoned to death, and there are statues of the Madonna holding the Christ Child, and Jesus Christ in the niches flanking the apse. Most of the sculpture in the church's Italian.

Gregorian Church of St. Stephen

This church on the corner of Kalemkar and Mirasyedi streets was built in 1845. The two aisles are separated from the nave by eight wooden pillars. There is a gallery for women above the entrance. The cradle vault ceiling is painted blue to represent the sky.

In the centre is a picture of Christ Pantocrator within an elliptical cartouche.

Gregorian Church of St. Stephen

Built by Simon Dadyan in 1826, this church was repaired and enlarged by Bogos Dadyan in 1843. The gallery over the narthex is supported by four pillars.

The upper sections of the windows are of stained glass. The ceiling is painted blue with gilt stars, and paintings of Christ and the Virgin Mary flank the arched apse. Within the apse is a picture of the Madonna and child.

Kevoork Kovan Bey, one of the church committee members, explained to me why this district should have been named after St. Stephen. During the reign of Constantine the Great, the ship bringing the bones of St. Stephen to Istanbul was caught in a storm off Yesilkoy and forced to take shelter in Yesilkoy harbour. The bones were later buried here in a golden coffin, and an Orthodox church dedicated to the saint built over the spot. At some later date robbers stole the coffin, and the church fell into disrepair.

A CHAT WITH GOKBERK ERGENEKON

We managed to catch Minister of State responsible for press and publications, Gokberk Ergenekon, during the filming of "Alir Goturur Istanbul". Apparently TRT is depending on its huge financial resources to win the battle with the private television channels, outbidding them for programmes and films. Meanwhile as television advertising prices drop, demand is expected to rise, allowing the corporation to double its advertising revenues. Whether this strategy will work remains to be seen.

ACCORDING TO THE EDITOR

DECEMBER 1992

Not war but what? I have unilaterally decided to call a truce with the Boss. But if he violates the ceasefire, I'll turn this place into another Bosnia.

The Municipality has got its radio and television (BRT) on the air at last. This is a very beneficial event for the city, because it brings the municipality's failures as well as telling the public together. Some might complain that municipalities have better things to do, but if the municipality is at one end of this line of communication, the public are at the other. So citizens will have a chance to air their views too.

In my view local governments should put politics aside, and BRT should admit the municipality's failures as well as telling the public about its achievements. Our newspaper has always consulted you about what it wanted to do. So here is the draft for the programme which the Boss and his cherished friend Oburoglu have proposed to BRT. Please read it and write to us with your opinions and criticisms. You will be fulfilling your duty as a citizen, just as you do when you buy this newspaper (I promise that, much as I dislike that Oburoglu chap, I will forward your letters on to him).

"OUR CITY"

A weekly programme on BRT

Produced and presented by

Cuneyt AYRAL & Fuat OBUROGLU

This programme has the following objectives:

To strengthen, if not establish, a bridge between the Municipality and Istanbul's citizens.

To encourage the public to participate actively in self-help projects for the city, and foster a sense of cooperation.

To seek out neglected cultural legacies in the city which could be given a new lease of life.

To frequently use the slogan, "Migrate from Istanbul!"

To inform, but also criticize satirically.

To criticize, but also present constructive suggestions.

To check that proposals are logical and feasible and acceptable to the public before airing them.

To talk about the future as well as the past and present.

To underscore that the "B" of BRT does not stand for "borazan" (trumpet).

Contents:

* 1 minute of theme music, 3 minutes of music for music's sake.

* This will be a very fast moving programme.

* The primary function will be as "City Guide". Viewers will be encouraged to participate in the important events of the week without boring them.

* For every famous person who appears, the producers have given their word of honour to have one non-famous person.

* At least two thirds of every programme will be filmed in the street.

* Equal coverage will be given to the city by night as by day. And finally:

* The programme will not overestimate its own importance, but we are not afraid to say that it will be important enough.

EDITORIAL IN THE WAKE OF THE ELECTIONS

The unexpected victory of the Welfare Party in Istanbul's recent local elections sparked off lots of discussion about the danger to secularism, while panic broke out in the fragmented democratic left. They began to think it was time to pull themselves together. A month on, however, and inflation, terrorism, football, basketball, and other vital matters have made everyone forget the election results. The new Welfare Party mayors are already proving their good intentions: Friday prayers were held in one children's nursery.

We have to admire the close cooperation and hard work of the Welfare Party members. Our message to those Istanbulians who appreciate living in a secular country is this: If you do not want to see separate buses for men and women, municipal personnel in robes and beards, Hagia Sophia Museum reopened as a mosque, and Friday instead of Sunday as the weekly holiday, then make sure you vote for someone sensible in the next election.

KONSTANTINİYYE NEWS

DOORMAT

Suleyman Happy-Go Lucky

RAZE ISTANBUL AND START FROM SCRATCH

Long nights followed by dirty grey mornings assure us that winter has come. By evening the air is thick with smoke.

Every year it takes Istanbulians time to get used to it, and they resign themselves to their fate.

When it rains the streets turn to rivers of mud, houses flood, and the traffic is hellish.

When it does not rain the air is poisonous polluted. A blanket of smog descends on the city, fed by central heating systems, stoves and exhaust fumes. Hundreds of people fall ill. Yet despite all the efforts of the high-rise buildings, the winds get through in the end and disperse the fog.

The occasional breezy sunny day reminiscent of spring raises our morale, but the weather is changeable and the next day is sure to be as bad as ever.

The best thing about Istanbul's winters is dreaming of spring and summer, although in recent years spring has got shorter, and the summers have been too hot and humid for comfort. Before blaming global warming we take a critical look at our urban development.

There are hardly any parks and gardens left in the city. The extensive green areas which allow large cities to breathe have been steadily eroded over the past three decades, leaving little but cemeteries and military zones.

Overpopulation and uncontrolled development have destroyed all the parks left from Ottoman times. Obstructed by concrete jungle, the wind can no longer disperse the smog in winter of the humid water vapour in summer. Stripped of trees and plants, the earth turns to mud and is washed away by every fall of rain, blocking the drains. In dry weather, the wind and vehicles blow up clouds of dust.

Should I go on. All our problems are inter-related, and behind them all lies the extraordinary population growth which is twice the national average. What is the answer? Raze the city and start from scratch.

LIBREVILLE: A CITY IN SEARCH OF LIFE

Cuneyt AYRAL

People who inhabit cities like Istanbul where chaos reigns supreme, and whose populations are as large as entire countries might learn what is going on in the world from their television screens, but they are too preoccupied to care.

As the world turns thanks to communications technology, the developed countries of the world do not want to hear about the poverty in Africa and other parts of the southern hemisphere. They prefer to ignore the events in Bosnia which appear on the news bulletins every night.

Here are my impressions of libreville, capital of Gabon and one of central Africa's major cities. Perhaps these photographs will force our readers to think about a country where child mortality is rife, where poverty goes unchecked, and where exploitation by the wealthy nations continues.

THE JOY OF FOOD IN "CITY LETTERS"

Neval GIZGEN

Ahmed Rasim's "Sehir Mektuplari" (City Letters) were written between 1897 and 1899. Expressing the public conscience of the city he lived in, Ahmed Rasim was able to look at Istanbul from within and without. With fine irony he recorded the lives, clothing, habits and customs of a period with the gimlet eye of an anthropologist.

He describes how a tamarind sherbet seller shrieks in his ear and he almost gets run over in fright; the outrageous bill for a meal at Pamuk Yani restaurant; the unsurpassed delights of grilled bluefish and the chef who runs it by frying it like bonito, how elderly men gathered to cook chestnuts over a brazier, and how the waiter at Tokatlavan in Beyoglu knew by just a glance at a customer's face whether he wanted coffee, beer, raki, or cognac.

Ahmed Rasim's lists of foods are a mine of information for culinary historians. He records the specialities of Ramadan: the stuffed mackerel of Migir, the soup of Asci Dede, the preserves of Haci Bekir, and the nozay music in the cafes.

MORE ABOUT THE FOUNTAIN ON KAZANCI HILL

Prof. Semavi Eyice read last month's article about Mehmet Aga's fountain on Kazanci Hill which leads down from Taksim to Fındıklı, and his sorry state. This month we publish some extracts from the article he sent us about the history of the fountain and the man who built it.

Mehmet Aga was a chronicler whose life spanned the late 16th and early 17th centuries. One day in 1695 he was with Sultan Mustafa II in his tent during the Austrian campaign. The sultan was eating purple mulberries and asked Mehmet Aga if history would record the fact. "Your majesty only has to ask," replied the chronicler diplomatically, and squeezed this mundane fact into his account of the campaign. The moral of the story is that everyone wants to be remembered for something, however trivial, Mehmet Aga himself was not content with being immortalised by his chronicles, but also had this fountain built.

Mehmet Aga had entered the palace service as a young boy and served in numerous posts before being appointed chronicler. He was so trusted by Mustafa II that he mediated between rebels and the palace during uprisings, and took charge of the seal of the seal of those grand viziers who were dismissed from office on behalf of the sultan. However, when Ahmet III came to the throne he was dismissed on the machinations of Uzun Süleyman Aga, and retired to Fındıklı, where he continued to write his chronicles until 1720.

PHOTOGRAPHS OF ISTANBUL IN BERLIN

Gültekin EMRE

Berliners were recently treated to an exhibition of photographs taken by the Swiss photographer Nelly Rau-Horing. On a scholarship from the Berlin Senate, she spent three months documenting Istanbul in black and white photographs, 75 of which were in the exhibition. Her view is not an uplifting one. Although the ancient ruins and mist lend enchantment to the Golden Horn, the sense of poverty and desolation which she has captured is disturbing. Ships thronged with crying scavenging puff smoke as they prepare to sail. In Karakoy queues wait for the dolmas. The place looks so dilapidated, you wonder if it is really Karakoy! Taksim two tea glasses rest against the roots of a tree.

Who drank the tea? Could it be that driver in Beyoglu? Those wan figures at Haydarpaşa look so broken-spirited and disillusioned. And what about the pensioners playing cards? Who has penetrated their world and that of the unemployed like this photograph? Hope lies in the cards doesn't it? Then the loneliness of that bag and umbrella pouring out their troubles to one another.

Seeing Istanbul through the eyes of a foreigner is an experience both rewarding and dismaying. Rewarding because you see a side of Istanbul you had not noticed before and dismaying because you regret that Istanbul should be like this.

SINAN'S SUCCESSORS

Taner VİDİNLİ

The famous Ottoman architect Sinan held the post of mimarbasi or chief architect from 1537 to 1587. He and his successors were appointed by the sultan. The job did not only involve designing public monuments, but supervising public works of all kinds. Among Sinan's successors the most notable chief architects were the following:

Mimar Davut

The architect of Yeni Mosque which was begun in 1597 on the orders of Safiye Sultan, mother of Mehmed III. He died before it was completed. His other works include Ahirkapi Incelikosk, Beyazit Kosku, Mehmet Pasha Mosque, and Inan Pasa Sebil on Divanyolu.

Mimar Mehmet Aga

Best known as architect of Sultan Ahmet Mosque (the Blue Mosque), built between 1609 and 1617. The janissary corps helped to carry earth away from the foundations, and were feasted as a reward for their labours.

Mimar Hasan Aga

Architect of the Baghdad and Revan pavilions at Topkapı Palace. The Baghdad Pavilion in the fourth courtyard is a masterpiece of 17th century Ottoman architecture, built for the same sultan.

Mimar Kasım Aga

Kasım Aga built Sepetçiler Kasiri in six months. In this pavilion the kaptan-i derya (lord-high admiral) would kiss the hand of the sultan and receive his blessing before the navy set sail on campaign.

Mimar Mustafa Aga

Koprulu Mehmet Pasha persuaded Turhan Sultan, mother of Mehmed IV, to continue construction of the half-finished Yeni Mosque. Mustafa Aga completed the mosque in 1663.

Mimar Mehmet Aga

The lovely Ahmet III Fountain outside the portal of Topkapı Palace was built while Ahmet Aga was chief architect.

Desen: Mustafa ŞANLI